

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Sajólád Község Önkormányzata

2022-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	74
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	61
1. A HEP IT részletei	61
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	61
Jövőképünk.....	62
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
3. Megvalósítás	67
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	67
3.2 A megvalósítás folyamata	67
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	70
3.4 Nyilvánosság	70
3.6 Érvényesülés, módosítás	71
4. Elfogadás módja és dátuma.....	72

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az esélyegyenlőségi program megléte feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. Az Európai Unió, valamint a hazai elvárások alapján a települések, kistérségek, régiók feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához”**

c. dokumentum szerint átdolgozva, Sajólad Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.¹ Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja. Az Intézkedési Terv tartalmazza a helyzetelemzés során feltárt valamennyi esélyegyenlőségi probléma kezelésére szóló intézkedést, a végrehajtás felelősét és határidejét. Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé. A program megvalósításához fontos a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges az intézkedési terv, program készítése.

A település bemutatása

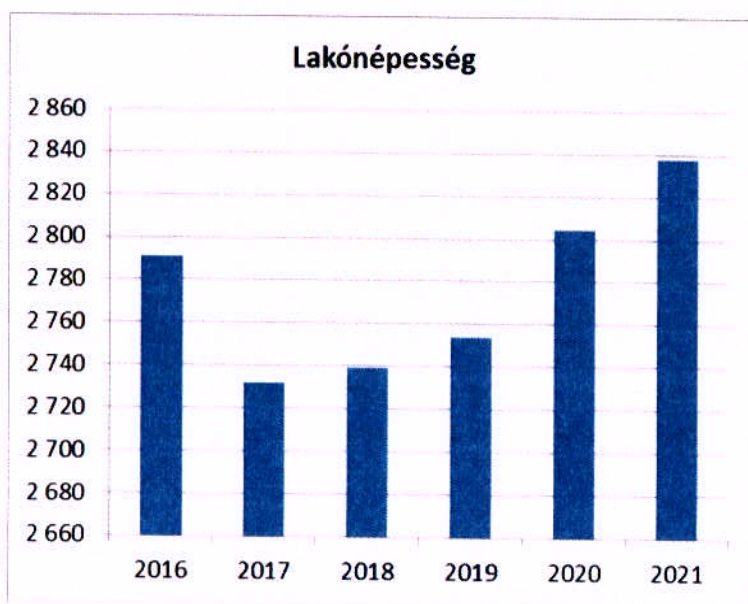
Sajólad Miskolctól 14 km-re, a Sajó folyó bal partján található, körülbelül 3050 lélekszámú község. Az M30-as (E71-es) autópályáról lekanyarodva Sajópetri felé, valamint 3-as főúttól Mályinál lekanyarodva, Kistokajon és Sajópetrin keresztül, vagy ugyancsak a 3-as főúttól Felsőzsolcán és Alsózsolcán keresztül érhető el. Szomszédos községei: Böcs, Sajópetri, Alsózsolca. Sajóladot buszjárat köti össze többek között ezekkel a településekkel,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

vasútvonallal a község nem rendelkezik. A legközelebbi vasútállomás Felsőzsolcán található, Sajóladtól 5 km-re.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 791	bázis év
2017	2 732	97,89%
2018	2 739	100,26%
2019	2 754	100,55%
2020	2 804	101,82%
2021	2 838	101,21%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

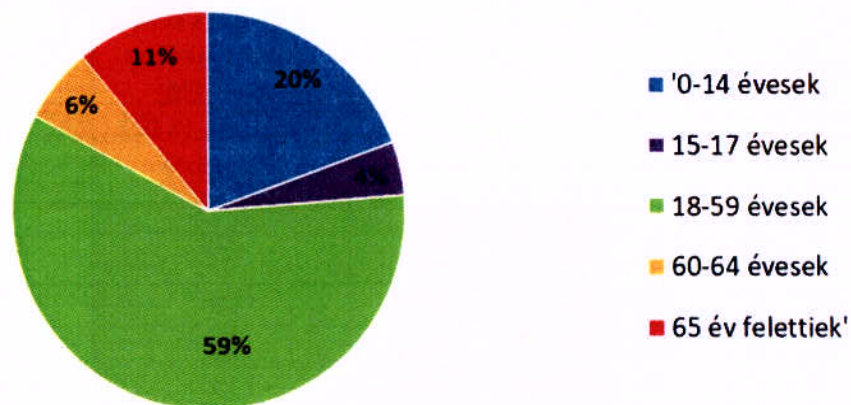
A lakónépesség számából látszik, hogy a 2017-es adatokhoz képest 2021-ig növekedett a népességszám. Ugyan 2016-tól némi visszaesés jelentkezik, ami nem számottevő, de tulajdonképpen 2017-től fokozatos növekedés figyelhető meg a település lakosságszámának tekintetében. Ennek oka lehet az, hogy sokan költöznek be a településre és javarészt családok emberek, több kisgyermekkel. Köszönhető ez részben a település infrastrukturális adottságainak, illetve a nagyváros (Miskolc) közelségének.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

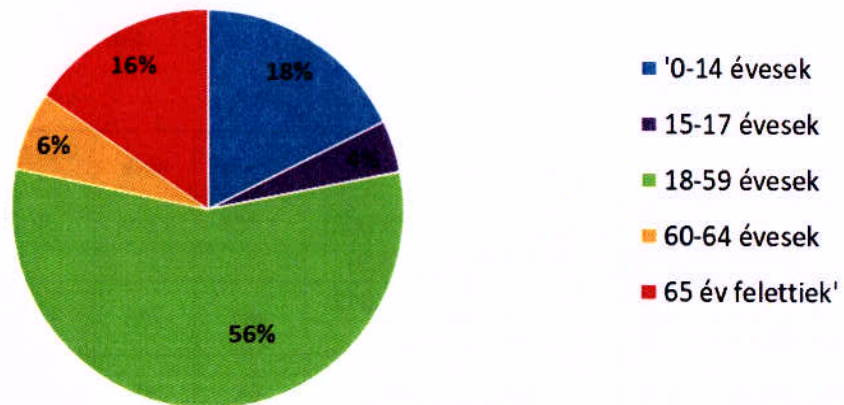
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 483	1 545	3028	48,98%	51,02%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			112	3,70%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	287	273	560	9,48%	9,02%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	64	65	129	2,11%	2,15%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	879	870	1749	29,03%	28,73%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	91	98	189	3,01%	3,24%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	162	239	401	5,35%	7,89%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

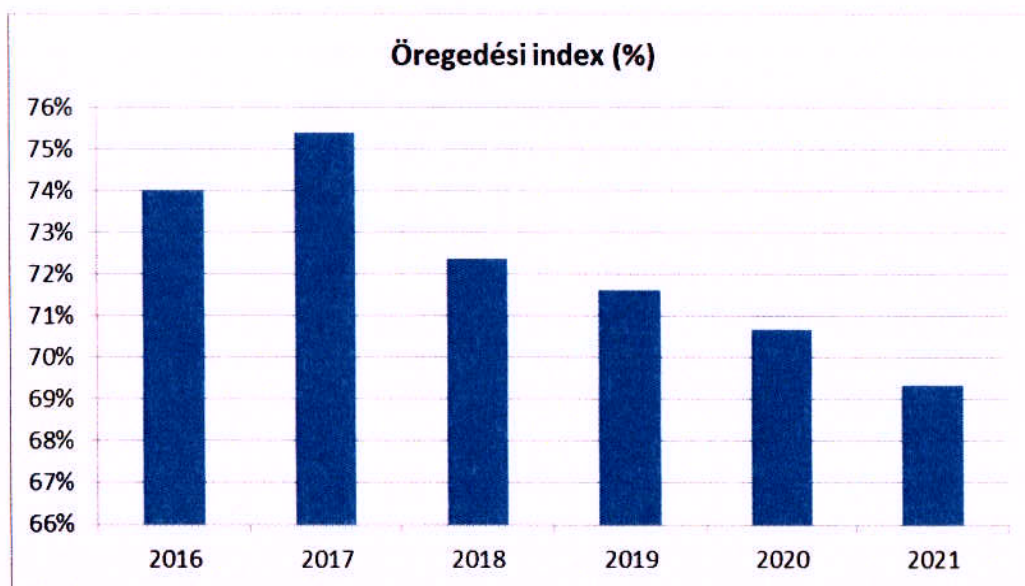
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A táblázatokból kitűnik, hogy az állandó lakónépesség összetételét tekintve nemek és korcsoportok szerinti megoszlásban, nagyon minimális eltérés figyelhető meg, szinte fej-fej mellett haladnak. Nagyobb eltérés a 65 év feletti nők és férfiak számában mutatkozik, illetve eltérést mutat még a 18-59 év közötti korcsoport.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	384	519	73,99%
2017	392	520	75,38%
2018	398	550	72,36%
2019	401	560	71,61%
2020	410	580	70,69%
2021	416	600	69,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megfigyelhető, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma évről-évre növekszik, viszont ezzel együtt, de nagyobb arányban nő a 0-14 éves korú állandó lakosok száma is. Közrejátszik ebben, a születések számának növekedése, illetve a településre költöző kigyermekes családok számának növekedése is. Ebből pedig az következik, hogy a település öregedési indexe 2021-re 69%-ra csökkent.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	3,23
2017	-21,73
2018	8,04
2019	-3,28
2020	10,44
2021	16,31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

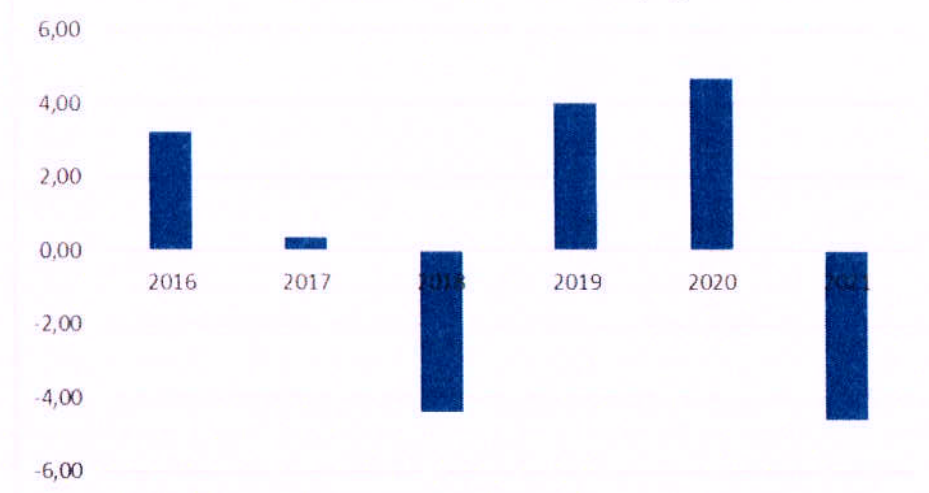

2018-ban egy nagyobb arányú elvándorlás volt jellemző a településre, amit ugyan enyhe visszaesés követett. Az elmúlt években viszont különösen 2021-től újra emelkedő tendenciát mutat a települést elhagyó lakosok száma. A megélhetést előtérbe helyezve próbálnak az ország más részén munkahelyet találni és elhelyezkedni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	3,23
2017	0,36
2018	-4,39
2019	4,01
2020	4,68
2021	-4,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Az élve születések és halálozások különbségének
1000 lakosra vetített száma (fő)**

Értékeink, küldetésünk

Fő turisztikai vonzereje a községnek az 1387-ben épült Pálos Kolostor, a műemlékként nyilvántartott, 1769-ben épült háromszög alaprajzú temetőkapolna, és az 1735-ben készült Nepomuki Szent János szobor. Sajólád régi Árpád kori település, melyet a Váradi Regestrum is említ. A község határában már az őskor embere is megtelepedett. Maga a Lád elnevezés személynév, illetve nemzetségnév eredetű, a szláv Vlad vagy Vlagyimir névből eredeztethető.

A lakosság fő megélhetési formája kezdetben a földművelés volt. Mivel a község két folyó, a Sajó és Hernád közé épült, ezért sokat szenvedett az árvizektől, melyek nagy károkat okoztak a szántóföldi kultúrában. Főleg gabonát, ipari növényeket és zöldségeket termeltek.

Sajólád község életét alapvetően meghatározza, hogy 14 km-re fekszik az ország egyik legnagyobb városától, Miskolctól. Az aktív keresők mintegy 90 %-a Miskolcon és Tiszaújvárosban dolgozik. Miskolc közelségének tudható be az is, hogy a családok szívesen költöznek lakótelepi környezetből községünkbe, és vásárolnak üres telkeket, illetve családi házakat. Az önkormányzat legfontosabb céljai közé tartozik az, hogy élhető barátságos környezetet biztosítson a faluban élők részére és vonzóbbá tegye a községet az ide települni vágyók számára. A gyerekek elhelyezése nem okoz problémát, a faluban bölcsőde ugyan nincsen, de óvoda és általános iskola működik.

A település teljes úthálózata aszfaltozott. A víz, gáz, szennyvíz, vezetékes telefon, kábel TV, szélessávú Internet kiépítése teljes. Az utóbbi években a község infrastrukturális fejlődése is nagy lendületet vett, ennek eredményeképpen a Községi Ház s az Egészségház felújításának munkálatai 2004-ben fejeződtek be. A Községi Ház tölti be a helyi közművelődési intézmény szerepét, itt kapott helyet a közel 4000 kötettel rendelkező Radnóti Miklós Községi Könyvtár, illetve a korszerű számítógépekkel, nyomtatóval, és fénymásolóval felszerelt Teleház. Az Egészségház teljes körű belső átalakításával és bővítésével az egészségügyi szolgáltatások szélesebb köre lett biztosítva a lakosság számára. Az intézményben helyet kapott: a felnőtt és a gyermekorvosi rendelő, a védőnői szolgálat, a fogorvosi rendelő, valamint a gyógyszertár. A

településen beépítésre alkalmas összközműves építési telkek is rendelkezésre állnak, az építkezni szándékozók részére.

Sajólad állandó népesség száma jelenleg 3050 fő. Lakosságának 89%-a magyar, 11%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát a legutóbbi (2011.) népszámlálás adatai szerint. Ma körülbelül 5 százalék a roma lakosság száma, természetesen ez csak becslés. Etnikailag szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs a településen, a faluban élnek a cigány családok, kivéve két utcát, ahol zömében roma lakosság él.

Sajólad a tömegközlekedési eszközök közül autóbusszal közelíthető meg, vonatközlekedés nem érinti a települést. Az M30-as (E71-es) autópályáról lekanyarodva Sajópetri felé, valamint 3-as főúttól Mályinál lekanyarodva, Kistokajon és Sajópetrin keresztül, vagy ugyancsak a 3-as főúttól Felsőzsolcán és Alsózsolcán keresztül érhető el. Szomszédos községei: Böcs, Sajópetri, Alsózsolca. Sajóladot buszjárat köti össze többek között ezekkel a településekkel, vasútvonallal a község nem rendelkezik. A legközelebbi vasútállomás Felsőzsolcán található, Sajóladtól 5 km-re. Közvetlenül 16 település érhető el tömegközlekedéssel. Az autóbuszok szinte 10 percenként indulnak Miskolc, Tiszaújváros irányába. Sajólad infrastrukturális ellátottsága átlagban 90 százalékos. Vezetékes vízvezeték 85%, csatornázottság 59%, szilárd burkolatú út 90%-os. Árvízveszély sújtja a községet. Legutóbb a 2010-es nagy árvízben tíz ház volt érintett.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sajólad település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Sajólad Község Önkormányzata rendelkezik: Költségvetési koncepcióval, Gazdasági programmal, Településrendezési tervvel, Településfejlesztési koncepcióval, amelyek a szükséges intézkedések megvalósításához szükségesség esetén rendelkezésre állnak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sajólad Község Önkormányzata 4 társulásnak tagja:

- Körömi Agglomeráció Szennyvíztisztító Fejlesztési Önkormányzati Társulás

- Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás: a Társulás még 2017. novemberében döntött arról, hogy a BMH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. jelöli ki közszolgáltatóként. Önkormányzatunk polgármestere a társulás felügyelőbizottságának a tagja, a társulásnak 62 település a tagja.

- Nyékládháza és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulás: a társulás 2014. decemberében alakult, a legfőbb cél, a területfejlesztési, rendezési kezdeményezések elősegítése, összehangolása és országos célkitűzésekhez igazítása. A társulás tagjai közös fejlesztési koncepciókat, programokat és terveket dolgoznak ki, amelyeket közös erővel valósítanak meg az érintett települések fejlődésének érdekében. Fontos feladat még mindezek mellett a társult települések gazdasági megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító fejlesztéspolitika közös kidolgozása, az önkormányzati beruházások összehangolása, a közös pályázati lehetősége kiaknázása és a munkahelyteremtés feltételeinek realizálása.

- Onga és Társult Települések Szociális és Gyermejjóléti Társulása: a társulás a következő alapszolgáltatásokat látja el: Családsegítés, Gyermejjóléti szolgálat, Házi segítségnyújtás, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, Támogató szolgálat. Önkormányzatunkat csak a támogató szolgálat tekintetében érinti ez a társulás.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, TeIR – Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, a Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Rendszer (TÁKISZ), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint a helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisban az éves adatok csak részben elérhetők.

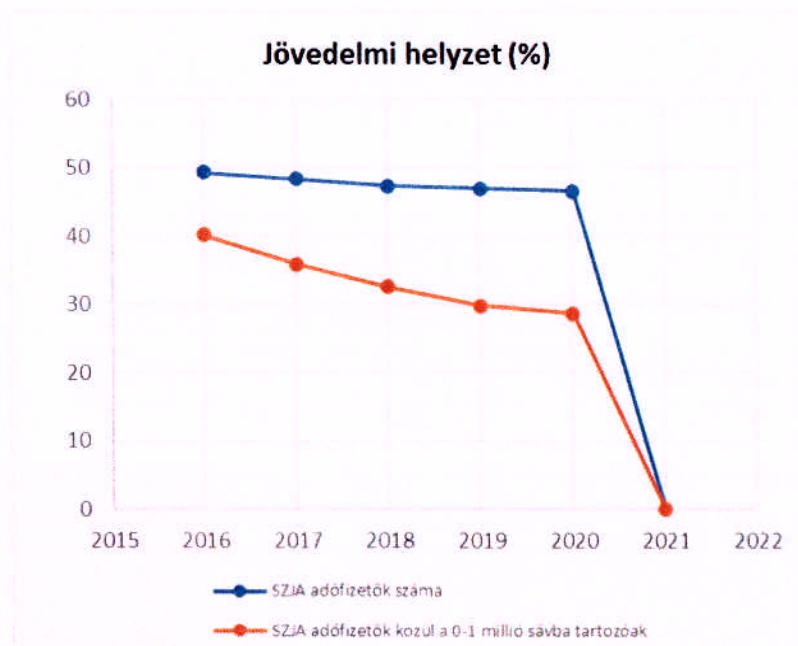
Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	49,31	40,15
2017	48,34	35,88
2018	47,33	32,52
2019	46,90	29,79
2020	46,56	28,64
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élők jövedelmi helyzetét tekintve megállapítható, hogy az állandó népesség felét sem éri el az adófizető lakosok száma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

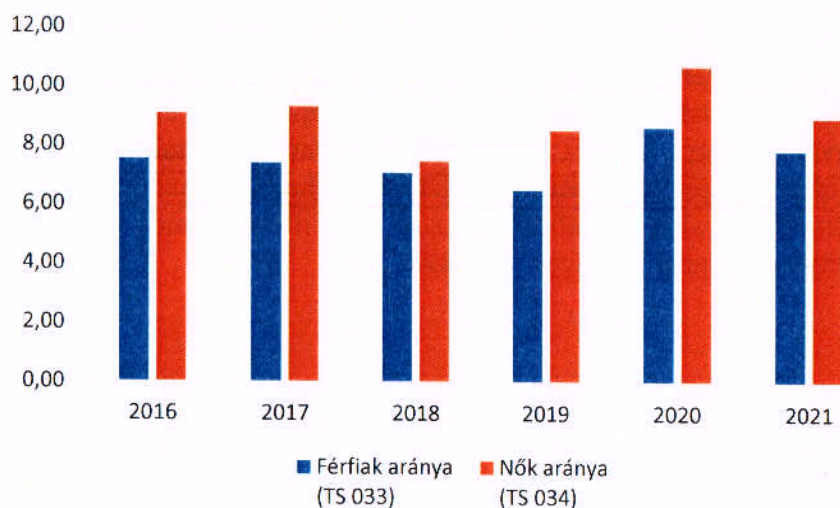
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	7,52	9,07	8,30%
2017	7,39	9,31	8,35%
2018	7,06	7,45	7,26%
2019	6,48	8,52	7,50%
2020	8,62	10,69	9,66%
2021	7,82	8,96	8,39%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

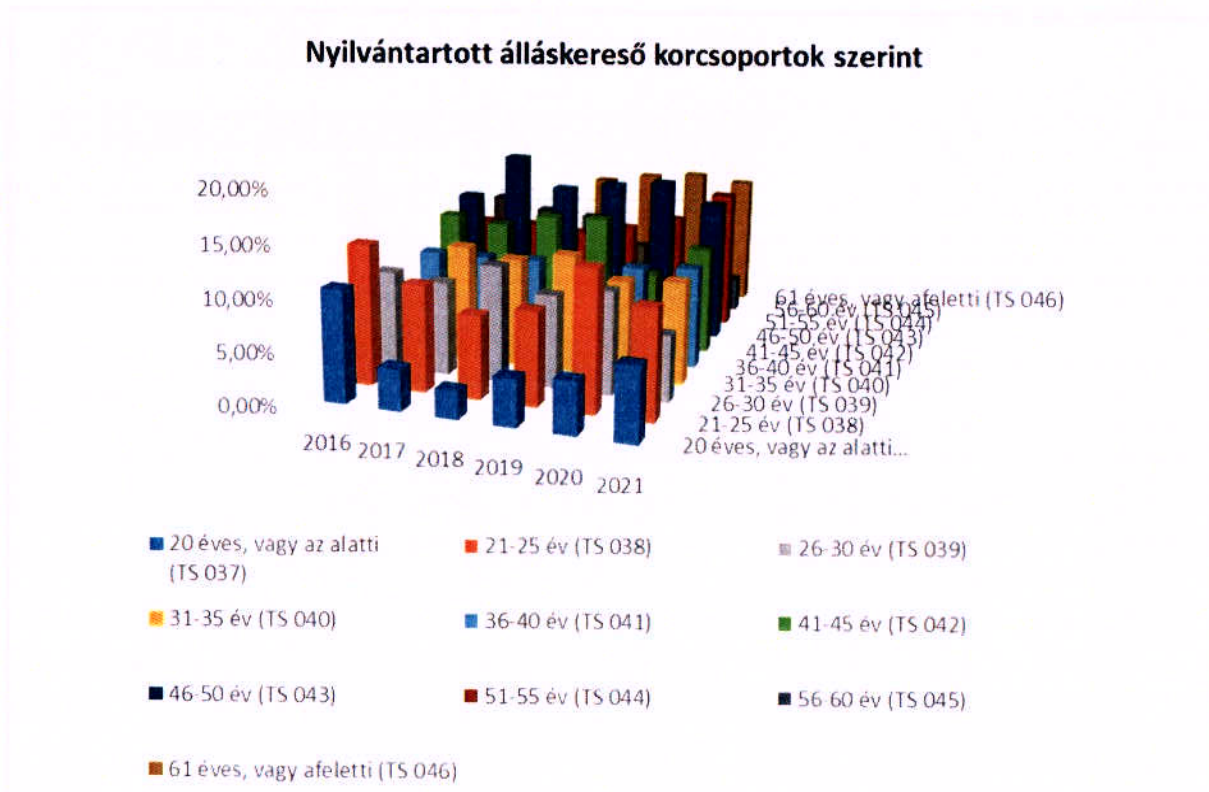
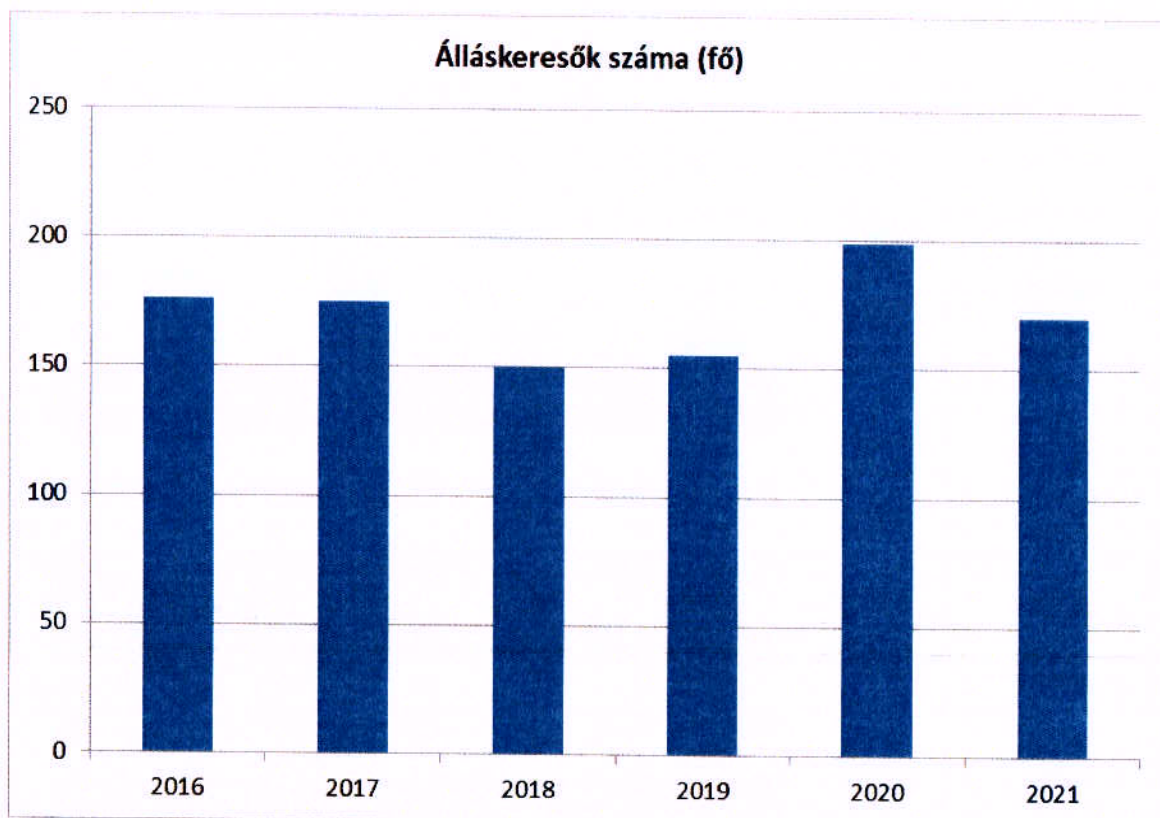
Munkanélküliség nemek szerint

Megállapítható, hogy míg 2016-ban 8,30%-os volt, a nyilvántartott álláskeresők száma a településen, addig 2018-ra 7,26%-ra csökkent. Ezt követően sajnos egy nagyobb arányú növekedés következett be. A nők nagyobb arányban munkanélküliek, mint a férfiak, alacsony iskolai végzettségüknek köszönhetően. Sok esetben a gyermekvállalást helyezik előtérbe és emiatt esnek ki a munka világából.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	176	175	150	155	199	170
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	19,00	7,00	4,00	7,00	10,00	12,00
	%	10,80%	4,00%	2,67%	4,52%	5,03%	7,06%
21-25 év (TS 038)	Fő	24,00	18,00	12,00	14,00	27,00	18,00
	%	13,64%	10,29%	8,00%	9,03%	13,57%	10,59%
26-30 év (TS 039)	Fő	17,00	16,00	17,00	14,00	20,00	11,00
	%	9,66%	9,14%	11,33%	9,03%	10,05%	6,47%
31-35 év (TS 040)	Fő	12,00	20,00	16,00	18,00	19,00	17,00
	%	6,82%	11,43%	10,67%	11,61%	9,55%	10,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	16,00	16,00	14,00	12,00	19,00	17,00
	%	9,09%	9,14%	9,33%	7,74%	9,55%	10,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	21,00	20,00	19,00	20,00	15,00	18,00
	%	11,93%	11,43%	12,67%	12,90%	7,54%	10,59%
46-50 év (TS 043)	Fő	23,00	31,00	22,00	24,00	32,00	24,00
	%	13,07%	17,71%	14,67%	15,48%	16,08%	14,12%
51-55 év (TS 044)	Fő	16,00	16,00	13,00	15,00	22,00	24,00
	%	9,09%	9,14%	8,67%	9,68%	11,06%	14,12%
56-60 év (TS 045)	Fő	19,00	17,00	14,00	10,00	7,00	6,00
	%	10,80%	9,71%	9,33%	6,45%	3,52%	3,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	9,00	14,00	19,00	21,00	28,00	23,00
	%	5,11%	8,00%	12,67%	13,55%	14,07%	13,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

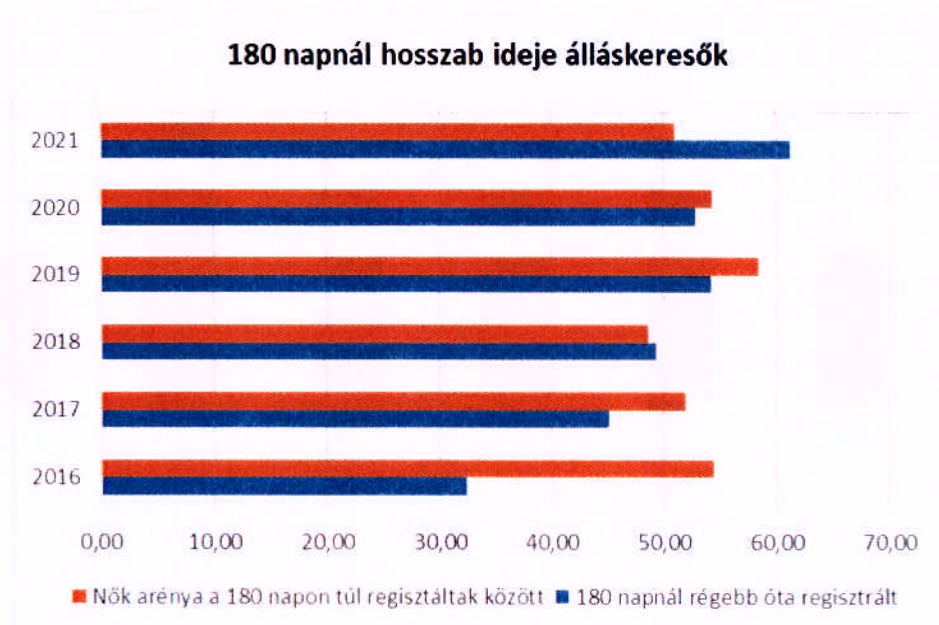

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra bontva tovább vizsgáljuk látható, hogy legkisebb arányban a 20 éves vagy az alatti lakosok körében

találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy pályakezdők, vagy nincs annyi szakmai gyakorlatuk, ami elvárt lenne. Az iskolarendszerbe épített szakmai gyakorlatok eltérő színvonalúak, így ezek csak bizonyos esetekben nyújthatnak megoldást a fenti problémákra. Ha tovább vizsgálódunk, megtapasztalhatjuk, hogy 2016-tól 2021-ig számítva az úgynevezett középkorosztályban nagyon vegyes a munkanélküliség megoszlása. Ennek oka lehet számos betegség (világjárvány) megjelenése, külföldről való hazatérés is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	32,39	54,39
2017	45,14	51,90
2018	49,33	48,65
2019	54,19	58,33
2020	52,76	54,29
2021	61,18	50,96

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

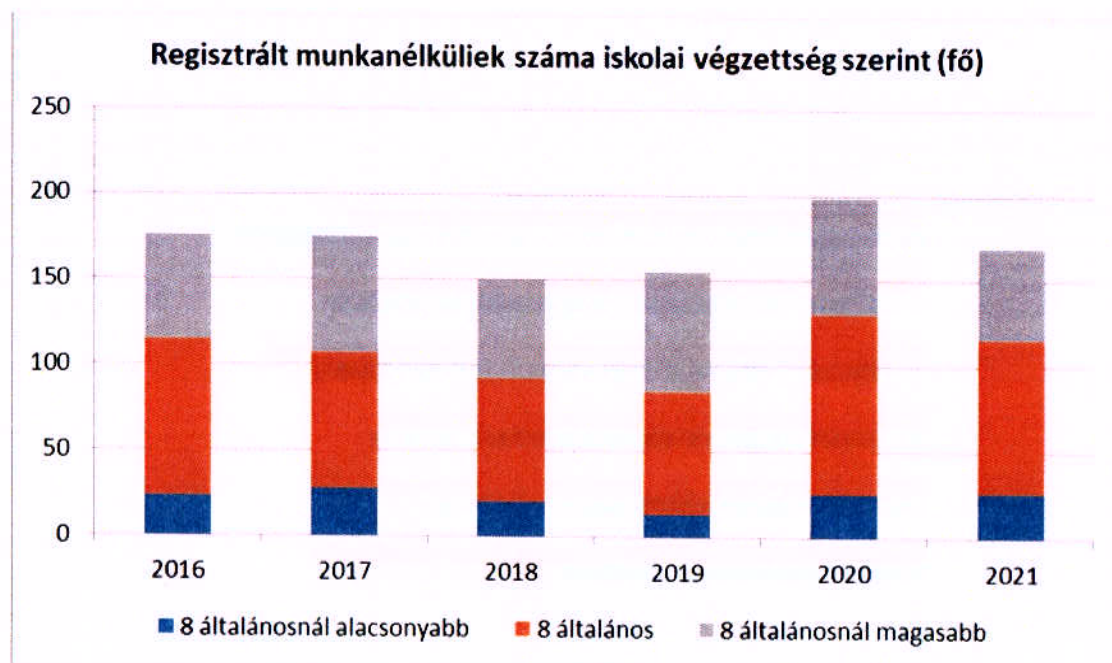

A táblázatokban megfigyelhető, hogy településünkön jellemzően a nők nagyobb arányban munkanélküliek, mint a férfiak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	176	23	13,07%	91	51,70%	62	35,23%
2017	175	28	16,00%	79	45,14%	68	38,86%
2018	150	20	13,33%	72	48,00%	58	38,67%
2019	155	13	8,39%	72	46,45%	70	45,16%
2020	199	25	12,56%	105	52,76%	69	34,67%
2021	170	26	15,29%	90	52,94%	54	31,76%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

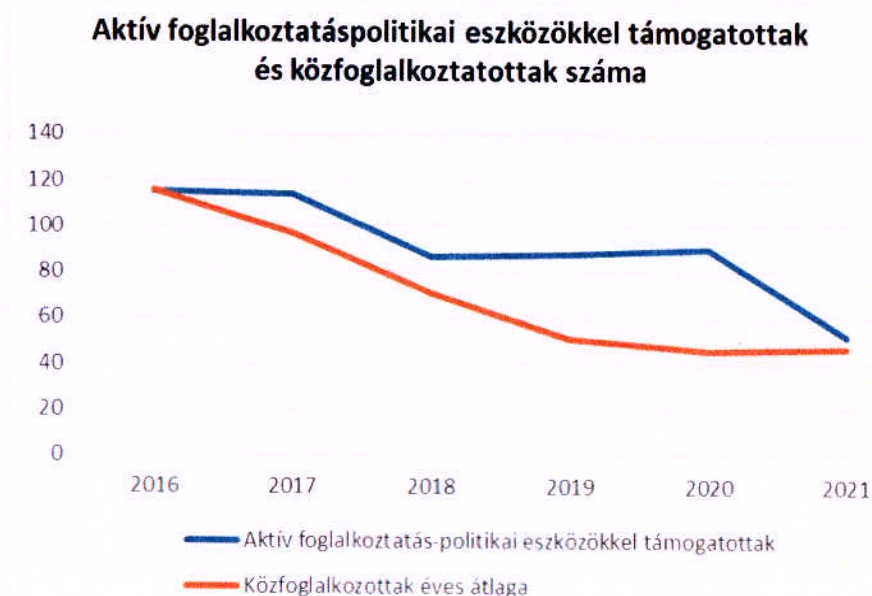
Látható, hogy 2016 és 2021 között a nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint megoszlik. Mindhárom iskolai végzettség típus esetében megfigyelhető az a tendencia, hogy 2016-tól 2019-ig csökken majd 2020 és 2021 között pedig növekedésnek indul a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű munkanélküliek száma, valamint az általános

iskolai végzettséggel rendelkező és a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű munkanélküliek száma. Elterjedté vált a különböző szakmák kitanulása, illetve különböző OKJ-s tanfolyamok elvégzése.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	115	116
2017	114	97
2018	87	71
2019	88	51
2020	90	46
2021	52	47

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megállapíthatjuk, hogy a közfoglalkoztatottak száma 2016 és 2021 között fokozatosan a felére csökkent. Ennek oka lehet, hogy az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek is el tudtak helyezkedni a munka világába. Viszont az is megfigyelhető, hogy az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma is 2021-re a felére csökkent.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

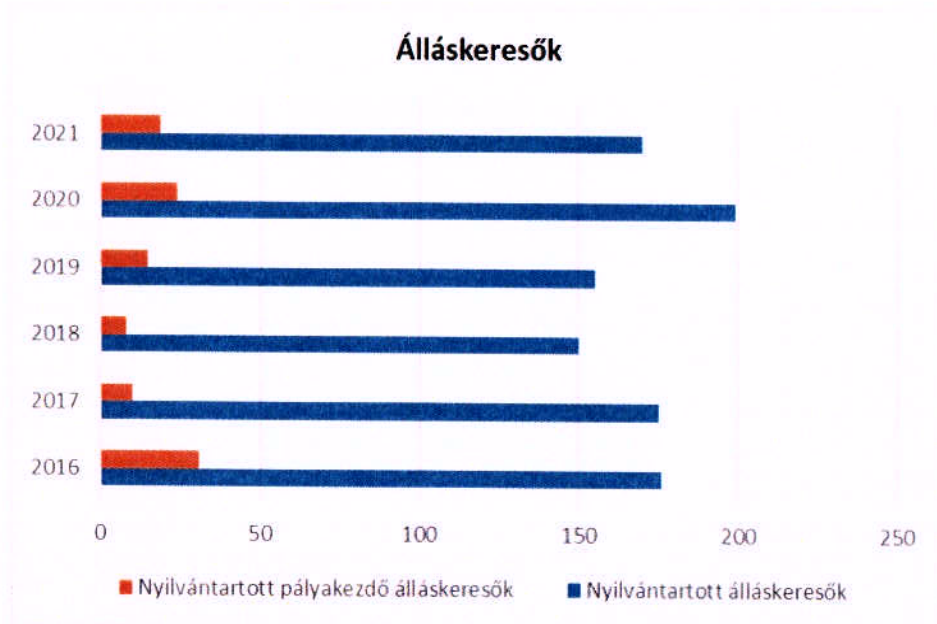
Sajólad Község Önkormányzata mindent elkövet, hogy a településen élő munkanélküliek részére minden információt megadjon elhelyezkedésük megkönnyítése érdekében. - Álláshirdetésekről szóló plakátok kihelyezése, a település honlapján való népszerűsítése

- Kihelyezett állásbörzéknek, toborzásnak hely biztosítása
- Közfoglalkoztatásba való bevonásuk
- Munkaügyi Központba való eljuttatásuk biztosítása

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	176	31
2017	175	10
2018	150	8
2019	155	15
2020	199	24
2021	170	19

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megfigyelhető a táblázatban, hogy a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma a településen csökkenést mutat, illetve számuk a munkanélküliek között elenyésző.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Sajólad település a közfoglalkoztatásba való bevonással igyekszik segíteni a regisztrált álláskeresőket. Sajnos egyre nagyobb számban találkozunk közérdekű munkára történő kijelöléssel is, ami a fiatalabb korosztályt is érinti.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Ezen csoportot is csak a közfoglalkoztatásba való bevonással tudja az önkormányzat foglalkoztatni. A településen működő saját és önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásukhoz szükséges ismeretek hiányában nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem releváns a településen.

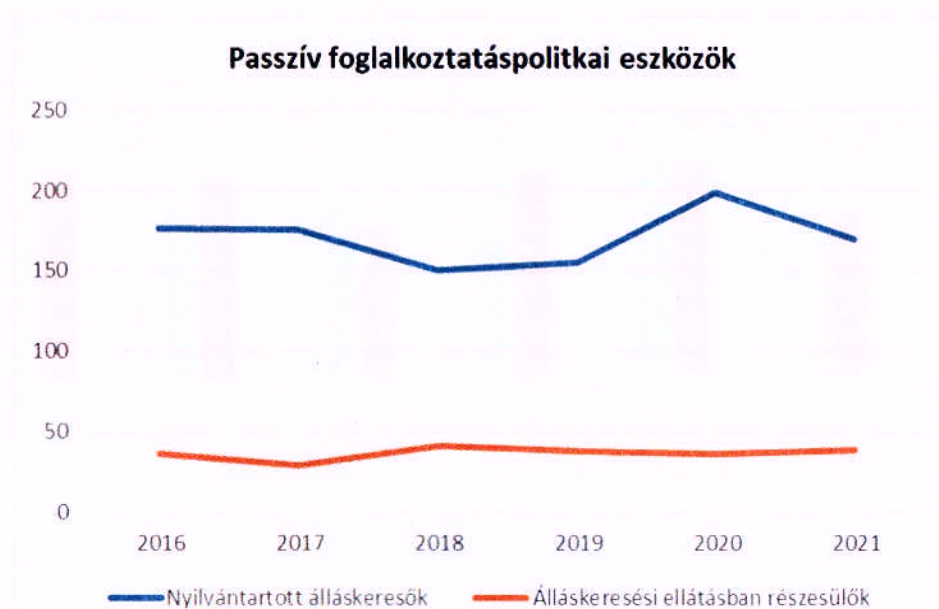
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei:

Településünkön utoljára 2019 nyarán került megrendezésre a GINOP-6.1.2-15-2015-00001 kódszámú „Digitális szakadék csökkentése” című kiemelt projekt keretein belül digitális ismeretek megszerzésére irányuló képzés, melynek a Sajóladai Községi Ház adott helyet. A képzés kétszer egy hónapos intervallumból állt, melynek sikeres elvégzése után egy LENOVO tablethez juthattak hozzá a diákok.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	176	9,32%	36	20,45%
2017	175	9,62%	29	16,57%
2018	150	8,38%	41	27,33%
2019	155	8,64%	38	24,52%
2020	199	10,97%	36	18,09%
2021	170	9,33%	39	22,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

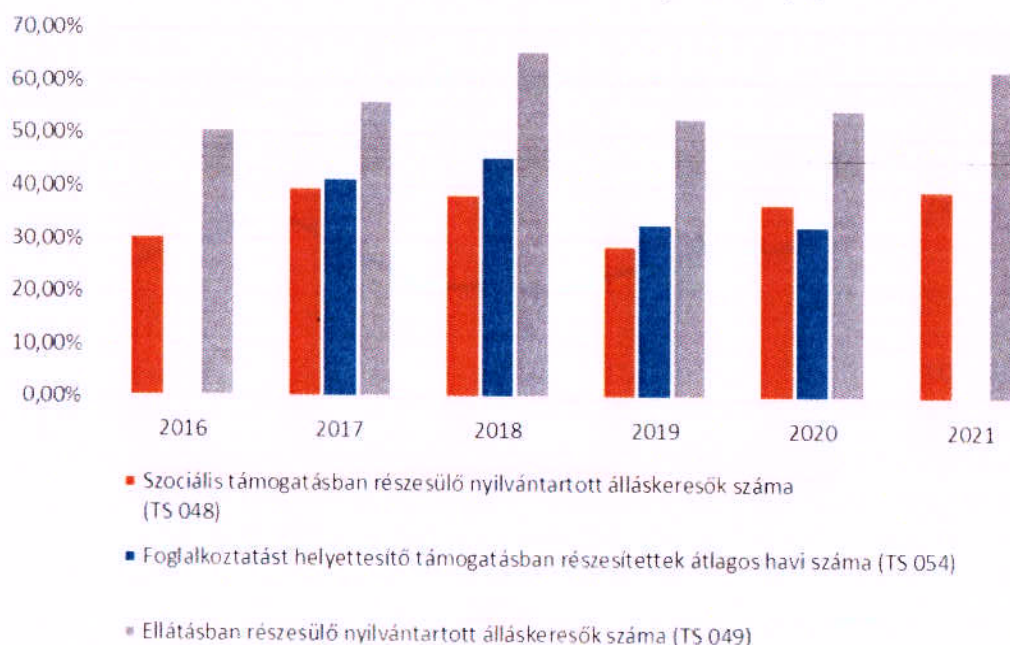
Az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a településen alacsony, ami annak is köszönhető, hogy kevesen rendelkeznek az ellátás folyósításához szükséges munkában töltött idő meglétével.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	54	30,68%	n.a.	-	90	51,14%
2017	70	40,00%	73	41,76%	99	56,57%
2018	58	38,67%	69	45,85%	99	66,00%
2019	45	29,03%	52	33,41%	83	53,55%
2020	74	37,19%	66	32,99%	110	55,28%
2021	68	40,00%	n.a.	-	107	62,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

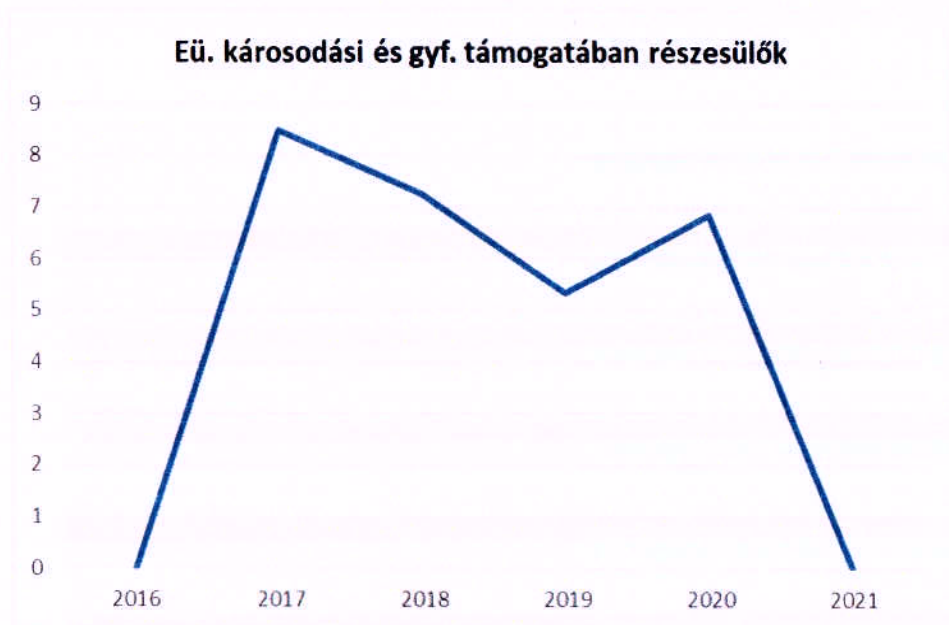
Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatott nyilvántartott álláskeresők nagy arányban részesülnek ellátásban. A településen inkább a szociális támogatásban részesülők vannak többen, és kevesebb a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	9
2018	7
2019	5
2020	7
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

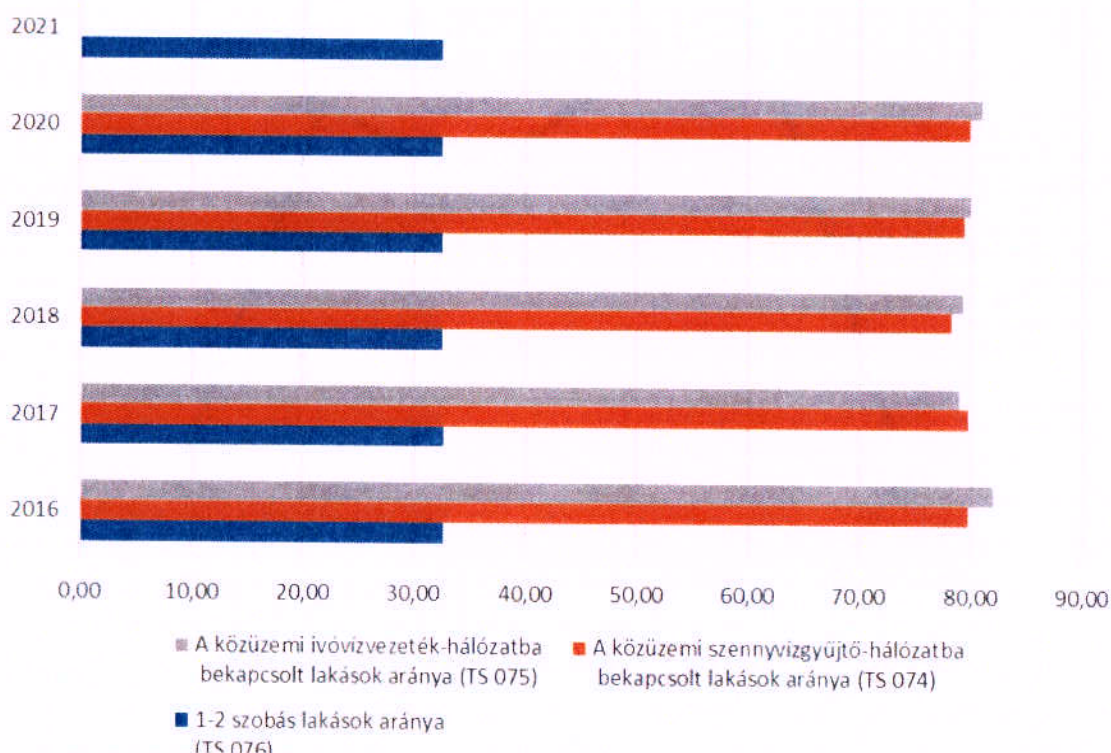
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	981	1	1,02	32,62	79,82	82,06
2017	981	0	0,00	32,62	79,82	79,00
2018	982	1	1,02	32,59	78,31	79,33
2019	982	0	0,00	32,59	79,43	79,94
2020	982	0	0,00	32,59	79,84	81,06
2021	983	1	1,02	32,55	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

Megállapítható, hogy a meglévő lakásállományhoz képest nem, vagy csak szinte egy esetben épült új lakás a településen 2016- és 2021 között. Általánosságban elmondható, hogy ezek a lakások a közüzemi szennyvízgyűjtő- és ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány nem releváns a településen.

b) szociális lakhatás

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány nem releváns a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	7
2018	n.a.	11
2019	n.a.	7
2020	n.a.	9
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön vannak a 392/2013.(XI.12) Korm. rendelet által előírt támogatások, mely egy része lakhatáshoz kapcsolódó települési lakásfenntartási támogatás, melyet jelenleg 185 fő vesz igénybe. Másik része a települési gyógyszer-támogatás, melyet jelenleg 8 fő kap. Rendelkeznek rendkívüli települési támogatással ezen belül ilyen a temetési segély, melyet jelenleg 2 fő kap. Helyi rendeletben szabályozott támogatások például a települési iskolakezdési támogatás, illetve az idősek támogatása.

f) eladósodottság

Nem releváns a településen.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

Sajólád közigazgatási területéhez tartozik Gyömrőpuszta külterület, ahol 15 lakás található. Jellemzően sorházak és gazdasági épületek, régi mezőgazdasági gazdálkodók házai. A közszolgáltatások tekintetében nincs kiépített vezetékes telefon, televízió és internet szolgáltatási hozzáférés.

Közműszolgáltatások tekintetében kiépített közvilágítási hálózattal és ivóvíz hálózattal rendelkezik. A közműves szennyvízszolgáltatás nem kiépített a területen.

Közösségi közlekedés szempontjából Sajólád vasúthálózattal nem rendelkezik.

Autóbuszjáratok szempontjából viszont jól megközelíthető település vagyunk. Fél órás időintervallumokban követik egymást az autóbuszok a településen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);*

Nem releváns a településen.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns a településen.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

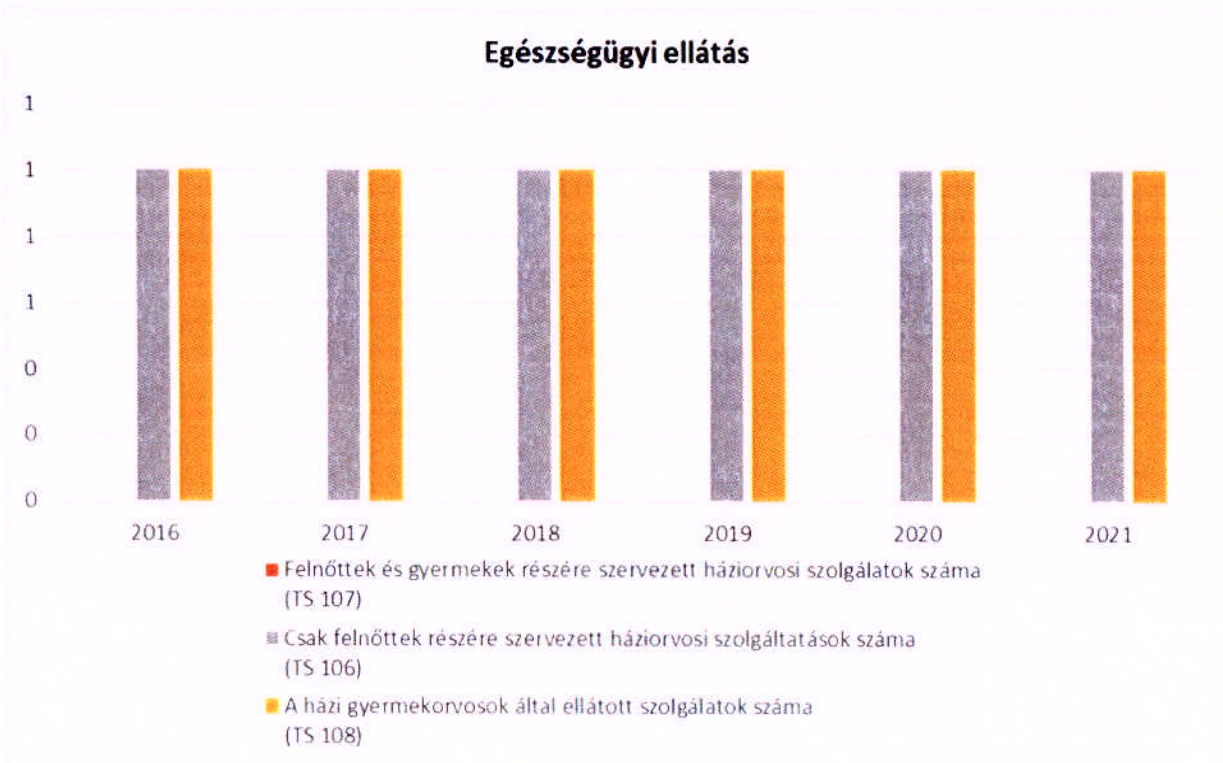
- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés*

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	1	138	15,27
2018	0	1	1	1	183	17,92
2019	0	1	1	1	178	9,41
2020	0	1	1	1	167	8,85
2021	0	1	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Sajólad település nem vegyes háziiorvosi körzet, egy felnőtt részére szervezett háziiorvosi szolgálat működik és egy gyermekorvos lát el szolgálatot.
Egy gyógyszertári fióktelep is megtalálható a településen.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés:

Önkormányzatunk és intézményei helyet biztosítanak előzetes bejelentkezés alapján megrendezésre kerülő látásvizsgálatnak, illetve bizonyos időközönként az Egészség ház előtti téren szűrőbusz szolgáltatásokat vehetnek igénybe a település lakói.

Újszülött korban kötelező a:

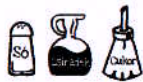
- PKU szűrés: az anyagcsere betegségeinek kiszűrése érdekében
- TSH szűrés: a pajzsmirigy betegségeit szűri ki
- Csípőszűrés: először 3 hónapos kortól

Kötelező továbbá a 51/1997. NM rendelet 4§. b) pontban foglalt kötelező védőnői szűrővizsgálatok 0-6 éves korig.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés
Nem releváns a településen.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése
Közétkeztetési feladatot lát el településünkön a Sajóládi Gyöngyszem Óvoda és Bölcsőde konyhája.

Az egészséges táplálkozáshoz az OKOSTÁNYÉR-t veszik figyelembe melyet összeállított a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége a Magyar Tudományos Akadémia Élelmiszertudományi Tudományos Bizottsága és az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezésegészségügyi Intézet ajánlásával.
A lehető legkevesebb sót, cukrot és zsiradékot használják az ételek elkészítéséhez. Minden nap friss zöldségfélét és gyümölcsöt kapnak. Napi ételnek a fele zöldség és gyümölcs! Rendszeresen teljes értékű gabonát adnak. Naponta fogyasztanak tejet, tejterméket és húsokat/halakat.

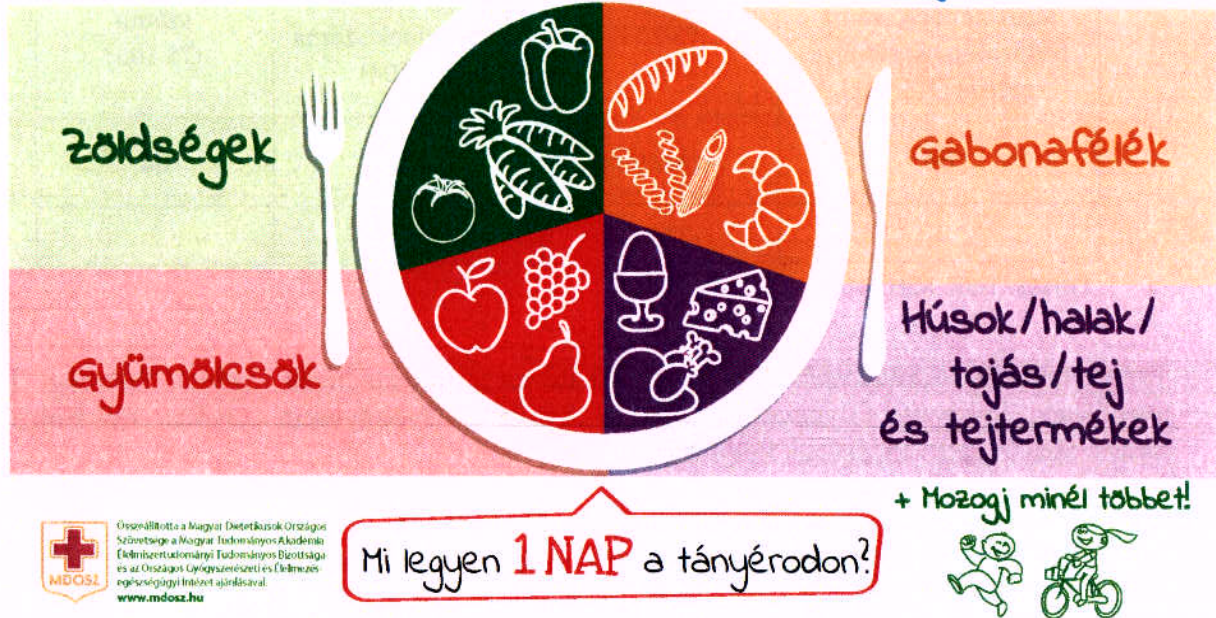
A lehető legkevesebb
zsiradék, só, cukor

OKOSTÁNYÉR®

6-17 ÉVESEKNEK

Folyadékok

Forrás: <https://mdosz.hu/uj-taplalkozasi-ajanlasok-okos-tanyer/>

e) sportprogramokhoz való hozzáférés
Nem releváns a településen.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés
Településünkön házi segítségnyújtó szolgálat nincs. A Sajópetri Szent Demeter Szeretetszolgálat dolgozói látnak el személyes gondoskodást.

g) drogprevenciós szolgáltatások
Nem releváns a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor
Nem releváns a településen.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. számú táblázat – Népkonyha, nem releváns a településen.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	231	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma jelenleg 1 a településen, viszont folyamatban van a Sajóládi Gyöngyszem Óvoda és Bölcsőde tornaszobával való ellátásának kiépítése.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások:

Sajólád Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2020.(IX.17.) számú rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól és azok megsértésének jogkövetkezményeiről rendelkezik. E rendelet taglalja egyebek között, a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartásokat például: közterületek rendjét sértő, vagy veszélyeztető magatartásokat, közterületek tisztaságát sértő magatartásokat, közkifolyók használatára vonatkozó szabályok megsértését, és a zajvédelem témakörébe tartozó szabályok megsértését. Továbbá tartalmazza a rendelet az eljárási szabályokat, illetve a közösségi együttélés szabályait sértő magatartások szankciót is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai:

- a település lakóinak segítése érdekében önkormányzatunk az utóbbi években a nagyobb ünnepek előtt (Húsvét, Karácsony) tartós élelmiszerekből álló csomagot osztott háztartásonként.

- megszervezésre került egy alkalommal a "Szegények karácsonya". Rászoruló gyermekeket láttak vendégül a Polgármesterei Hivatal Házasságkötő termében.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei:

Sajólád településen egy nemzetiség képviselteti magát, ők a romák. Nemzetiségi önkormányzatuk képviselői igyekeznek sokszínű programokat szervezni a részükre. Minden év áprilisában megrendezésre kerül a Roma-nap, illetve számos adománnyal igyekeznek támogatni nemzetiségük tagjait. (Mikulás csomag osztás, legidősebb roma személyek támogatása). Sajnos a régi hagyományok művelői már elhaláloztak körükből (kosárfonó).

e) helyi lakossági önszerveződések: településünkön összetartó szépkorúak csoport működik. Szeretnek kirándulni, találkozni. Heti rendszerességgel összejárnak. Kézműveskednek, sütnek, főznek, felolvasó eseteket tartanak. Ezért alakult meg az idősek klubja.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Sajólad településen egy nemzetiség képviselteti magát, ők a romák. Nemzetiségi önkormányzatuk képviselői igyekeznek sokszínű programokat szervezni a részükre. Minden év áprilisában megrendezésre kerül a Roma-nap, illetve számos adománnyal igyekeznek támogatni nemzetiségük tagjait. (Mikulás csomagosztás, legidősebb roma személyek támogatása). Sajnos a régi hagyományok művelői már elhaláloztak körükből (kosárfonó).

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas a munkanélküliek száma	közfoglalkoztatás folytatása
rossz életkörülmények, romló egészségi állapot	egészségfejlesztő, megelőző tevékenység megfelelő színvonalon történő ellátása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

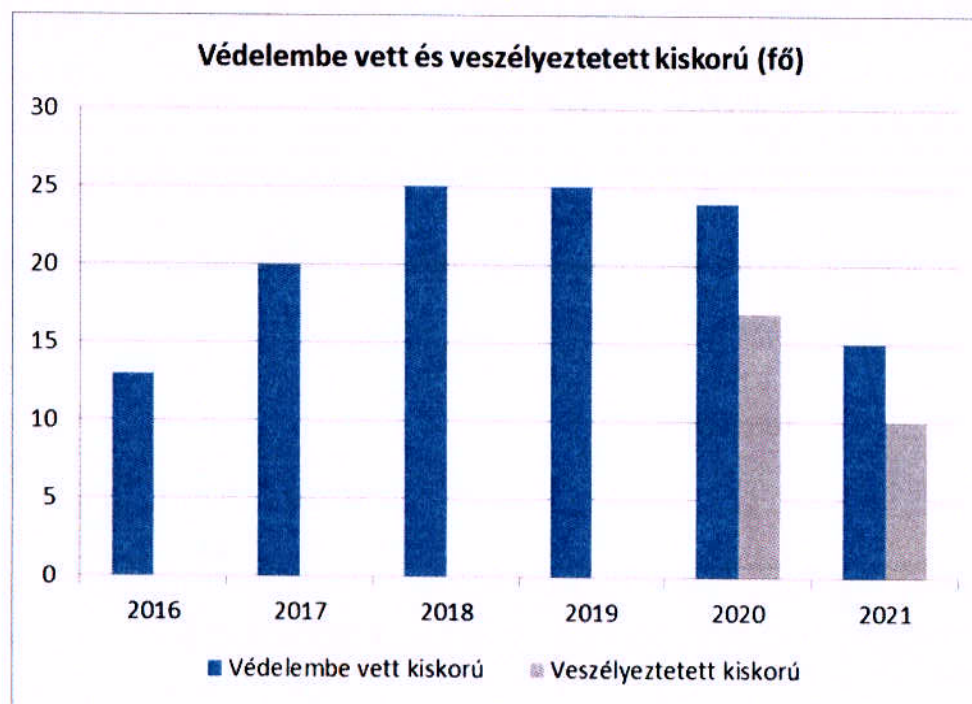
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 483	1 545	3028	48,98%	51,02%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			112	3,70%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	287	273	560	9,48%	9,02%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	64	65	129	2,11%	2,15%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	13	n.a.
2017	20	n.a.
2018	25	n.a.
2019	25	0
2020	24	17
2021	15	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelemben vett és veszélyeztetett kiskorúak esetében egyaránt csökkenés figyelhető meg, amely a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszeri tagok hatékony együttműködésének köszönhető. Töreksenek arra, hogy a helyi kisebbséget is bevonják a problémák kezelésébe és közösen adekvált megoldásokkal segítsék mindennapi életminőségük javítását. Kompetenciák betartására töreksenek, a probléma feltárását közösen végzik, a kommunikáció elősegítését és formalizálását. A folyamatos napi szintű részvétel elengedhetetlen a veszélyeztetett kliensek esetében. Erőforrások feltárása, probléma megoldó eljárások tervezése, lebonyolítása szükséges. Így képesek a veszélyeztetettség időben történő felismerésére, a veszélyeztetett gyermek, egyén, kliens szolgáltatásokhoz való irányítására és segítésére.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	249
2018	231
2019	226
2020	206
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

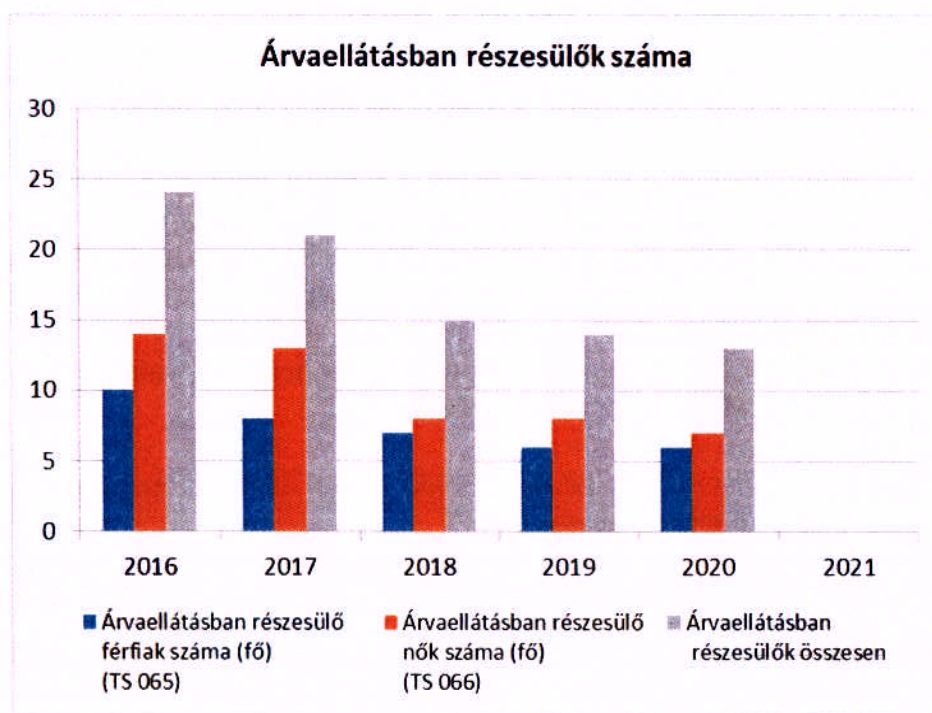

Megfigyelhető, hogy évről- évre csökken a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Jelenleg 193 gyermek részesül támogatásban. Oka lehet az, hogy egyre több szülő helyezkedik el a munka világában és így már jövedelmük meghaladja a kedvezmény igénybevételéhez meghatározott összeget.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat – Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	10	14	24
2017	8	13	21
2018	7	8	15
2019	6	8	14
2020	6	7	13
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaellátásban részesülők esetében is csökkenés figyelhető meg, mind a nők, mind pedig a férfiak körében.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai- iskolai juttatásokban részesülők száma.
Nem releváns a településen

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A település szegregáltnak tekinthető telepszerű utcái az Alkotmány, Arany János, Móra Ferenc, Hunyadi János, Kinizsi Pál utcák. A tapasztalat azt mutatja, hogy nem jellemző ezekben az utcákban, hogy nagyobb számban történt volna meg védelembe vétel, vagy ideiglenes elhelyezés. A covid járvány időszakban is folyamatos volt a kapcsolattartás a családokkal, gyermekekkel. Az igazolatlan hiánnyal érintett gyermekek száma csökkent, az igazolt hiánnyal érintett gyermekek száma elég magas. De pozitívum, hogy viszik az igazolást a hiánnyal érintettek kapcsán. Ezt a tájékoztatás következményének tudjuk be, a családlátogatások kapcsán. Átmeneti és tartós neveltek számában nincs különbség. Az viszont fontos, hogy a kitörés lehetősége a tehetséggondozás lenne, az általános iskola jelzése alapján, tehetséges gyermekek élnek itt. A Katolikus Általános Iskola és AMI. biztosít minden feltételt ahhoz, hogy ugyan olyan lehetőséget kapnak, mint a jobb körülmények között élő társaik. A családlátogatások rendszeresek, igyekeznek minden segítséget megadni az itt élő

gyermeknek. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint az önkormányzat folyamatosan segít. Két részből egyik az anyagi jellegű-egyszeri beiskolázási támogatások az önkormányzat által, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmények, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása. Valamint a természetbeni támogatások- sulipakk csomagok, táskák, tanuló asztalok, székek biztosítása, táboroztatások, jeles események megünneplése (édesség csomagok, cd-k, gyermek bibliák, stb) pályázatok által. A gyermekek korrepetálásokon, ösztönző programokon, kirándulásokon vesznek részt, ezzel is motiválva őket a jobb teljesítményre. A település szolgálata egyéni esetkezeléssel segíti a családokat.

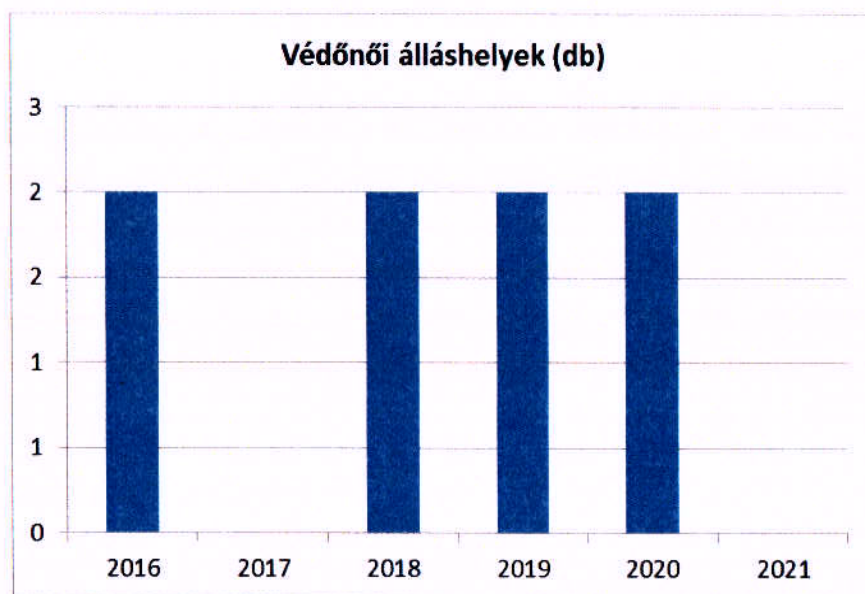
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünk két védőnői körzetre oszlik, I-es és II-es gondozási körre. Az átlagos gyermekszám védőnőnként 2019- ben 124,5 fő, 2020- évben 123 fő, és 2021 évben 119 fő volt. Az egy védőnőre jutó gyermekek számában 2019-től folyamatos csökkenés figyelhető meg.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

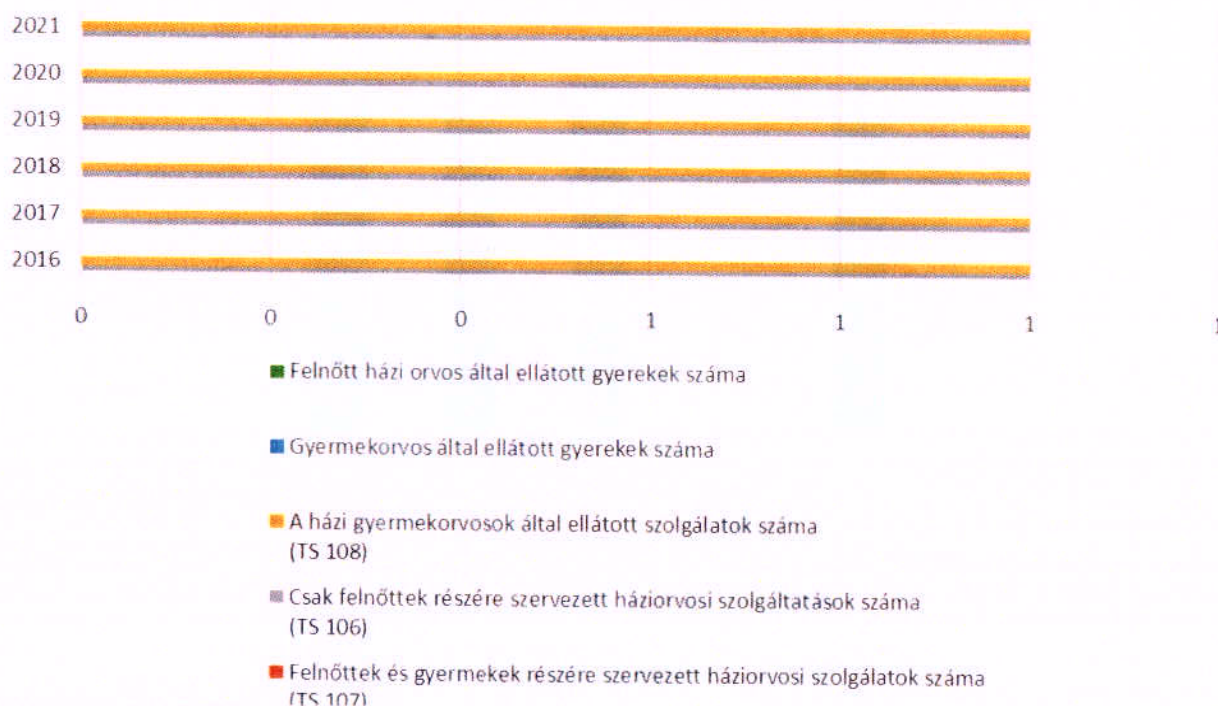
4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	n.a.	n.a.
2018	0	1	1	n.a.	n.a.
2019	0	1	1	n.a.	n.a.
2020	0	1	1	n.a.	n.a.
2021	0	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sajólad település rendelkezik külön felnőtt- és gyermek háziorvossal. Nincs vegyes körzett a településen.

Orvosi ellátások

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok:

A speciális ellátási igényű gyermekek fejlesztése, rehabilitációja településünkön nem elérhető. Legközelebb a Kamilla Korai Fejlesztő Központban (3527 Miskolc, Selyemrét utca 1.), illetve a BAZ. Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház GYEK részlegén érhetőek el ezek a szolgáltatások.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Nem releváns a településen.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3.a) b). számú táblázatok – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Településünkön 2022. szeptember 01-én nyitotta meg kapuit a Sajóládi Gyöngyszem Óvoda és Bölcsőde bölcsőde épülete. 12 fős férőhellyel várja a kisgyermeket, ami folyamatosan feltöltés, alatt van. (Folyamatos a gyermekek bölcsődei beszoktatása.) A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának megfelelő, modern, a gyermekek nevelésének lehetőségét teljes mértékben biztosító létesítmény hangulatos, ízléses környezetet biztosít az ott gondozott – nevelt gyermekek és velük foglalkozó felnőttek számára.

f) gyermekvédelem:

A Sajóládi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működése két cél mentén történik. Egyfelől a gyermekvédelem általános és konkrét céljai, egyedi esetekhez köthetőek, másfelől a jelzőrendszeri tagok együttműködésére való törekvés, a hatékony működtetésre irányuló célok alapján. A gyermek testi, értelmi érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése feltételezi a helyi gyermekvédelmi szereplők hatékony és közös probléma megoldását.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat - kapcsolj egyből.

Ökumenikus Segélyszervezet Regionális Krízisambulancia Miskolc-on érhető el +3630 309 1552-es telefonszámon, mely elérhetőség ki van helyezve a helyi hirdető táblákon és szolgáltatóknál.

Illetve az OKIT mely 0-24 órában hívható +36 80 20 55 20 bántalmazottak segélyvonala ingyenesen hívható telefonszám, mely szintén mindenhová ki van helyezve, valamint a jogvédelem lehetősége, betegjog és gyermekjog kapcsán, elérhetőséggel és címeikkel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés:

Településünkön jelenleg nincs sportolásra, egészségfejlesztésre vonatkozó program, illetve megfelelő helyszín sem. 2022. februárjától az EFOP-1.3.5-16-00449 azonosítószámú a „Helyi közösség fejlesztése, társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével” című pályázat kapcsán volt lehetőség heti rendszerességgel kondicionáló tornán részt venni, melynek a település Községi Háza adott otthont. Idősebb és fiatalabb korosztály részére került megrendezésre. A nyugdíjas korosztály kímélő gemic tornán vehetett részt, a fiatalabbak pedig pörgősebb, átmozgató tornán, mely nagy népszerűségnek örvendett.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Településünkön a Fráter György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója az Egri Egyházmegye. Az intézményi étkeztetés az iskolában folyamatosan működik az Egyházmegye fenntartásában.

Sajólad Község Önkormányzata fenntartásában egy nevelési-oktatási intézmény van a településen, ami a Sajóládi Gyöngyszem Óvoda.

Az óvodába járó gyermekek napközbeni ételmezését 2016. október 1. napjától a Sajóládi Gyöngyszem Óvoda Konyhája látja el.

Összesített adatok 2021. december 31.-én:

100%-ban támogatott gyermekek:	99 fő
Térítési díj ellenében étkező gyermekek:	4 fő
Nem vesz részt ez étkezésben:	0 fő
Összesen:	103 fő

Az 1997. évi XXXI. törvény 21/B. § alapján az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- b) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- c) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- d) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- e) nevelésbe vették.

Szünidei gyermekétkeztetés:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2021. évben a szünidei gyermekétkeztetésben részt vett gyermekek száma életkor szerint:

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	Összesen (fő)
HH gyermekek száma	10	3	25	6	44
HHH gyermekek száma	0	0	5	0	5
Összesen	10	3	30	6	49

Forrás: Sajólad Község Önkormányzat Jegyzőjének 2021. évi átfogó értékelése

Szünidő típusa szerint:

Szünidő	Hátrányos helyzetűek gyermek száma	Halmozottan hátrányos helyzetűek száma	Összesen (fő)	Étkeztetett napok száma	Adagok száma
Tavaszi	2	0	2	2	44
Nyári	44	5	49	54	2646
Őszi	13	0	13	5	65
Téli	7	0	7	7	49
Összesen					2804 adag

Forrás: Sajólad Települési Önkormányzat Jegyzőjének 2021. évi átfogó értékelése

A nyári szünet minden, ellátást biztosító munkanapján étkeztetésben részesült gyermek: 49 fő

A hétfői gyermekétkeztetés nem releváns a településen.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok:

Nem releváns a településen.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem releváns a településen.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	79	31	39,24
2017	108	47	43,52
2018	104	39	37,50
2019	109	23	21,10
2020	101	21	20,79
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat megmutatja, hogy az óvodába beíratott gyermekek száma folyamatosan növekszik. Jelenleg 108 fő jár az intézménybe, tehát a létszám nagyobb a megengedett 90 férőhelynél. Megfigyelhető az is, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma pedig csökken a hátrányos helyzetű észlelő jelzőrendszeri tagok hatékony együttműködésének köszönhetően.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	158	51,47
2017	n.a.	146	51,96
2018	n.a.	131	49,06
2019	n.a.	81	29,89
2020	n.a.	74	28,03
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Csökkenés figyelhető meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányában, a jelzőrendszer tagjainak hatékony együttműködésének köszönhetően.

4.4. a) 3. számú táblázat- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban. Nem releváns a településen.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	175	47
2017	169	35
2018	153	41
2019	159	38
2020	129	56
2021	153	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai. Nem releváns a településen.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	4	90	1	79	0	0	20
2017	n.a.	4	90	1	108	0	0	27
2018	n.a.	4	90	1	104	0	0	26
2019	n.a.	4	90	1	109	0	0	27
2020	n.a.	4	90	1	101	0	0	25
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

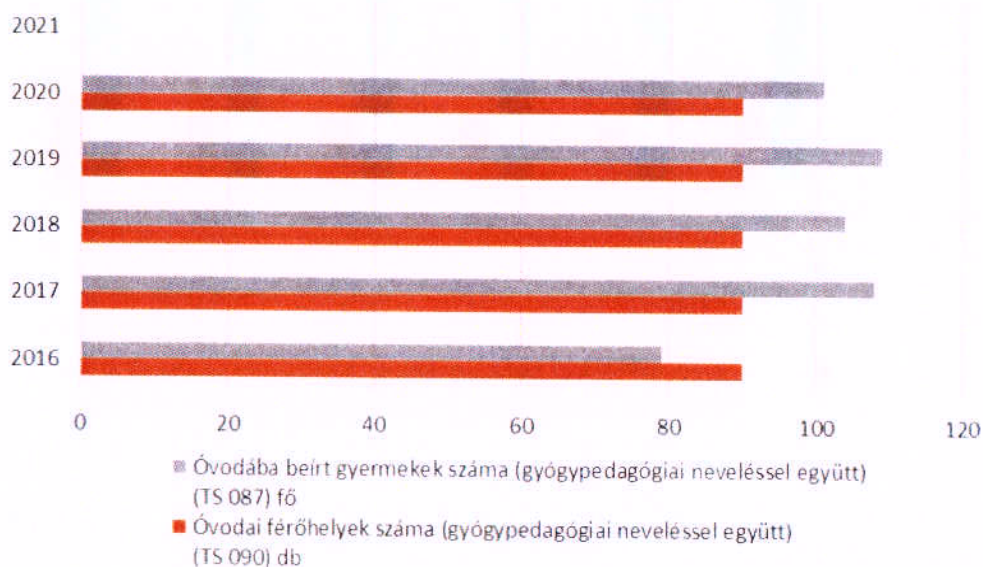
Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

A 2022/2023-as nevelési évben 27 új gyermeket írtak be az intézménybe. Ennek megfelelően alakultak ki a csoportok létszámai. A kiscsoportos gyermekek szüleinek idén is biztosított az „anyás- beszoktatás” lehetősége, annak érdekében, hogy minél zökkenőmentesebb legyen a közösségi életbe történő bekapcsolódás.

Igyekeznek sok élményhez juttatni a gyermekeket a jeles napokon, ünnepeken, különböző rendezvények szervezése által. Pedagógiai Programjuk a Hagyományok és Helyi Szokások életetését tekinti fő feladatának. Fontos feladatnak tekintik az értelmi képességek fejlesztése mellett a gyermekek szociális képességeinek fejlesztését, érzelmi életük kiegyensúlyozottságának biztosítását.

Családi napok szervezésével igyekeznek a szülőkkel történő kapcsolatok mélyítésére, a közösen végzett kreatív tevékenységek végzésére lehetőségeket biztosítani.

Óvodai férőhelyek

**Egy óvodai gyermekcsoportra
jutó gyermekek száma (TS 089)**

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	18	1	17,06	28,01
2017	0	17	1	16,53	32,74
2018	0	16	1	16,69	30,71
2019	0	15	1	18,07	29,89
2020	0	14	1	18,86	25,00
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 47§-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése- oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történik.

A gyermek, tanuló integrált, vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő, mind az Nktv., mind pedig az egyenlő bánásmódkövetelményét tekintve.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	46
2017	37
2018	31
2019	31
2020	40
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Nem releváns a településen.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
Nem releváns a településen.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	154
2017	n.a.	n.a.	n.a.	49
2018	n.a.	n.a.	n.a.	20
2019	n.a.	n.a.	n.a.	29
2020	n.a.	n.a.	n.a.	56
2021	n.a.	n.a.	n.a.	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Településünkön nem működik Biztos Kezdet gyerekház, illetve tanodai szolgáltatás sem.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magatartászavar, tudatmódosító szerek használata	Drogprevenciós előadások tartása
Kiskorú gyermekvállalás számának növekedése	Egészségügyi felvilágosítás, előadás, fogamzásgátló eszközök osztása

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke rögzíti, hogy:

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Az Európai Közöségek Tanácsa a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 79/7/EGK irányelvet elfogadta. Ezen irányelv célja a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósítása (a továbbiakban: „az egyenlő bánásmód elve”) a szociális biztonság és a 3. cikk szerinti szociális védelem egyéb elemeinek tekintetében. A 4. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy az egyenlő bánásmód elve azt jelenti, hogy semmilyen nemi megkülönböztetés nem állhat fenn, sem közvetlenül, sem közvetetten, különös tekintettel a családi állapotra és a családi jogállásra történő hivatkozással a következő területeken: - a rendszerek hatálya és a rendszerekhez való hozzáférhetőség feltételei tekintetében, a járulékfizetési kötelezettség és a járulék számításának tekintetében, a juttatások kiszámítása tekintetében, ideértve a házastársnak és eltartottnak járó pótlékokkal, valamint a juttatásokra való jogosultság tartamára és fenntartására vonatkozó feltételeket. A (2) bekezdésben foglaltak szerint pedig az egyenlő bánásmód elve nem sérti a nők anyasági védelmére vonatkozó rendelkezéseket.

Az európai Közöségek Tanácsa 1986. július 24-ei irányelve, 86/378/EGK szintén rendelkezik a férfiak és a nők közti egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról. Ezen irányelv célja, hogy a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben megvalósítsa a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvét – a továbbiakban „egyenlő bánásmód elve”.

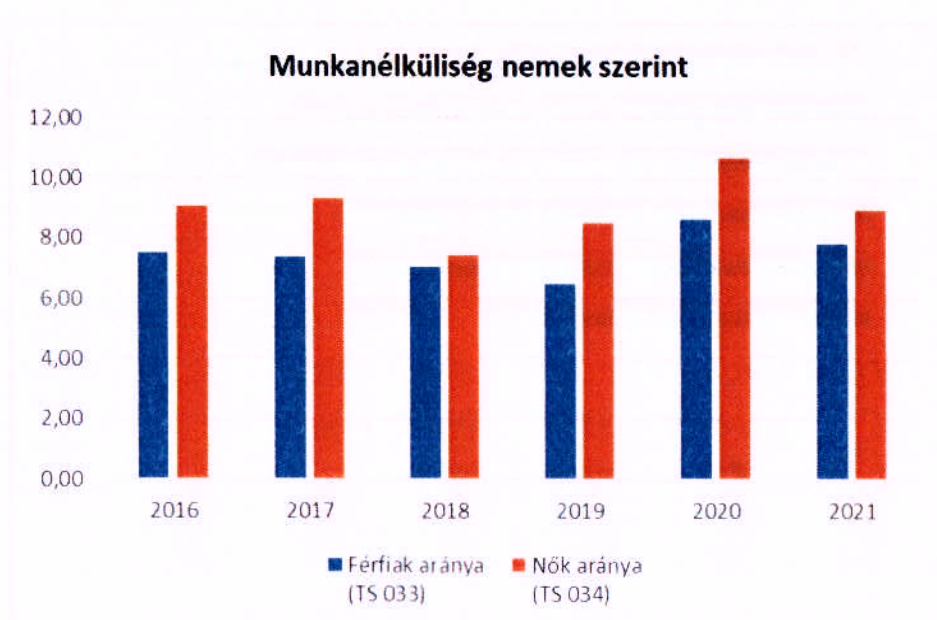
A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. § és 70. § és a Munka Törvénykönyv 5. §) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	7,52	9,07	8,30%
2017	7,39	9,31	8,35%
2018	7,06	7,45	7,26%
2019	6,48	8,52	7,50%
2020	8,62	10,69	9,66%
2021	7,82	8,96	8,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

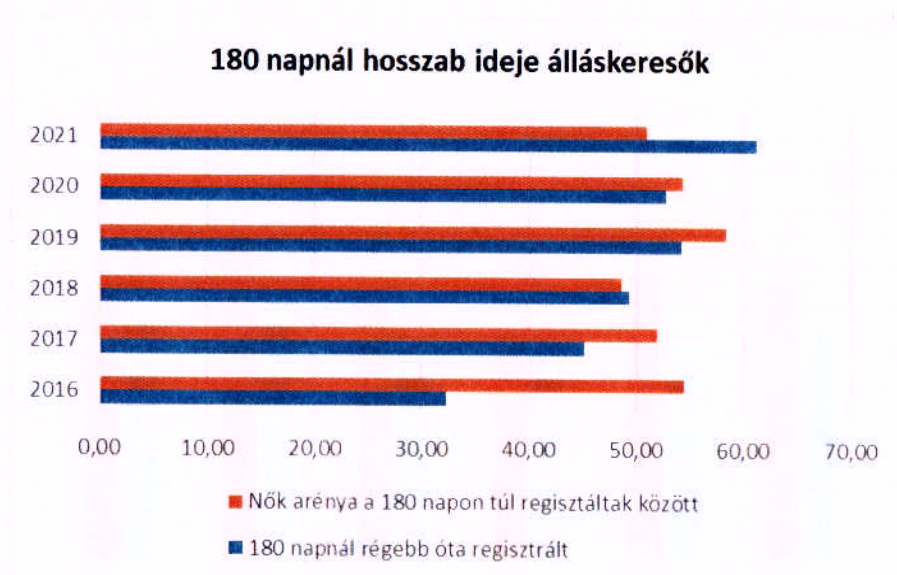

Nagyobb arányban jelentkezik a nők körében a munkanélküliség, mint a férfiakéban. Ennek egyik oka lehet, az aluliskolázottság, nem rendelkeznek elegendő ismeretekkel az adott munkakör betöltéséhez.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	32,39	54,39
2017	45,14	51,9
2018	49,33	48,65
2019	54,19	58,33
2020	52,76	54,29
2021	61,18	50,96

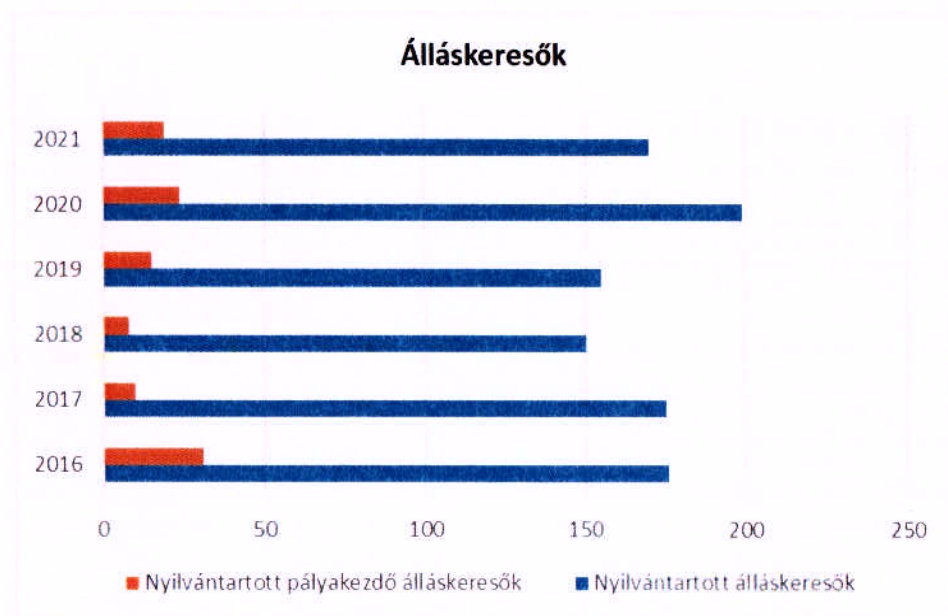
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	176	31
2017	175	10
2018	150	8
2019	155	15
2020	199	24
2021	170	19

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma az utóbbi években növekedést mutat. Többen hazatértek külföldről és próbálnak elhelyezkedni.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
Nem releváns a településen.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az aluliskolázottság jelenti a nők körében a legnagyobb problémát. Sajnos sem településünkön, sem a vonzáskörzetében nem tudnak, - vagy csak nehezen és rövid ideig tartó munkavégzésre tudnak – elhelyezkedni. Településünkön az egyetlen foglalkoztatási lehetőség számukra a közmunka programban való részvétel. A nagy multinacionális foglalkoztatók távol vannak, nehézkes számukra a bejárás.

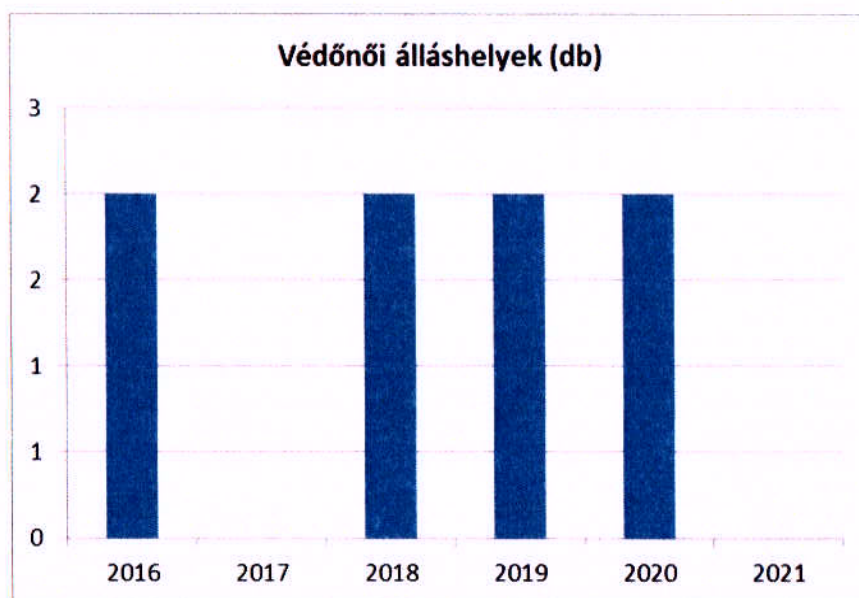
e) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők a demográfiai mutatók kapcsán eltérő bánásmódban részesülnek, de ezek nem függenek össze az egyéni termelékenységükkel. Hiszen a férfiak sem képzetebbek, mint a nők, bérkülönbség e miatt nem is tapasztalható. Nők elhelyezkedési lehetőségei elsősorban a közfoglalkoztatásban történik, de a jogosultságok igénybevétele miatt vállalják.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az egy védőnőre jutó gyermekek számában csökkenés figyelhető meg:

2019- ben	124,5 fő
2020-ban	123 fő
2021-ben	119 fő.

5.2.2.a). és a 5.2.2. b). számú táblázatok - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma. Nem releváns a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés a mai világban egyre jobban háttérbe szorul. A mélyszegénységben élők és a romák között pedig egyáltalán nincs jelen. A tehetősebb és középrétegben élők igyekeznek mindent megtenni annak érdekében, hogy felkészültek legyenek egy kisgyermek érkezésére, és felnevelésére. Viszont az alsóbb rétegekre ez a tervezési folyamat egyáltalán nem jellemző. A településen működő Védőnői szolgálat minden segítséget megad a kisgyermeket vállaló és tervező szülők részére, annak érdekében, hogy minél felkészültebbek legyenek e téren. (Családlátogatások, mely során felvilágosítást tartanak a felmerülő kérdések kapcsán.)

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nem releváns a településen.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településtől kb. 25 km-re lévő Miskolci Megyei Jogú Városban MESZEGYI Családok és Gyermekek átmeneti Otthona - Miskolc Egyetem út 1.

Lórántffy Zsuzsanna Református Kismamaház és Családok Átmeneti Otthona- Miskolc Maros u. 7.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Nők közéleti szerepüket tekintve kevésbé aktívak, szerepük különösen a munka anyagi megbecsülésében van. Ez különösen a kisgyermekes anyukákat és az egészségügyi problémával szenvedő idős nőket érinti. Általában ambíció szegények, a motiválás hangsúlyos szerepet kap a szolgáltatások kapcsán és révén. Ez főként a mélyszegénységben élők és az idős nők esetében releváns. A Polgármesteri Hivatal dolgozói összetételét tekintve, a nők száma magasabb, mint a férfiaké. A polgármester és a Karbantartó csoport dolgozói is férfiak, összesen 5 fő férfi és 8 nő. A Képviselő- testületet viszont 2 nő és 5 férfi személy alkotja.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az egyenlő bánásmód a nők és férfiak számára elérhető kell, hogy legyen a jelenlegi szabályozás kapcsán. Egy adott személy neme, hovatartozása, vallása, hite vagy szexuális beállítottsága nem lehet különbség. De a nők a foglalkoztatást segítő képzésben és a programokban nem tudnak részt venni, mert nincs meg a 8. általános iskolai végzettségük sem, több esetben lettek kiskorú gravidák és édesanyák. Először ennek a lehetőségét szükséges megoldani és akkor tudnának bármiféle képzési, pályázati programba is részt venni. Családbarát önkormányzat kialakítása a cél.

Az esélyegyenlőség különösen a nők esetében nehezített. Esélyegyenlőség biztosítása és az esélyegyenlőség előmozdítása nem azonos fogalmak, az utóbbi aktív cselekedet és élni kell a lehetőséggel. Hátrányt kizáró okok megszüntetése, diszkrimináció a településen hivatalosan nincs, de a köznapi életben ez sajnos tapasztalható a roma nők munkavállalása kapcsán. Mely az évtizedes előítéletek következménye. Megerősítő intézkedéseket próbál tenni, képessé tevésre törekszik az önkormányzat Egészségügyi- és Szociális bizottsága.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolai végzettség	Visszaintegrálás a munka világába szakképzésen, tanfolyamokon való részvétellel

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

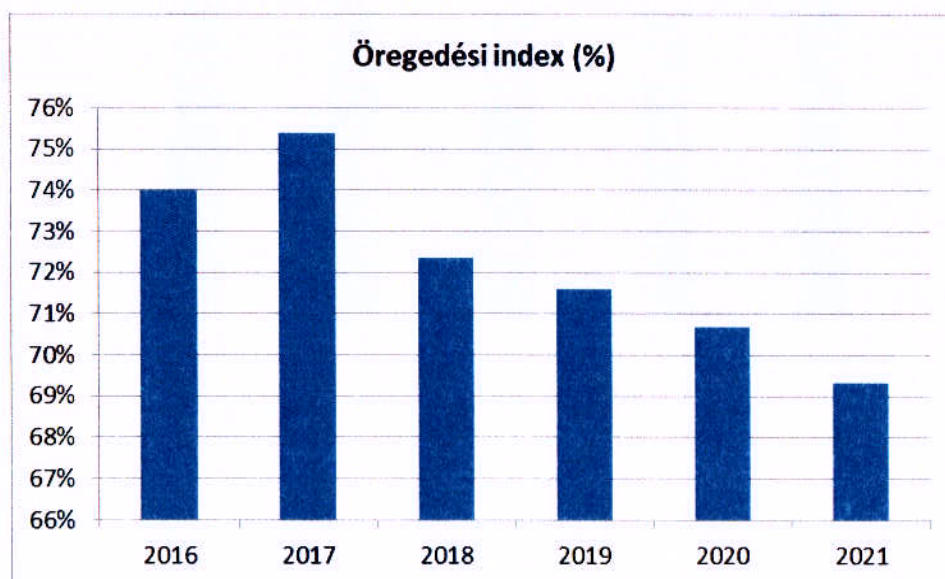
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	384	519	73,99%
2017	392	520	75,38%
2018	398	550	72,36%
2019	401	560	71,61%
2020	410	580	70,69%
2021	416	600	69,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 2016. évtől kezdve a 65. év feletti állandó lakosok száma folyamatosan emelkedik, elmondható ezek alapján, hogy a település átlagéletkora magas.

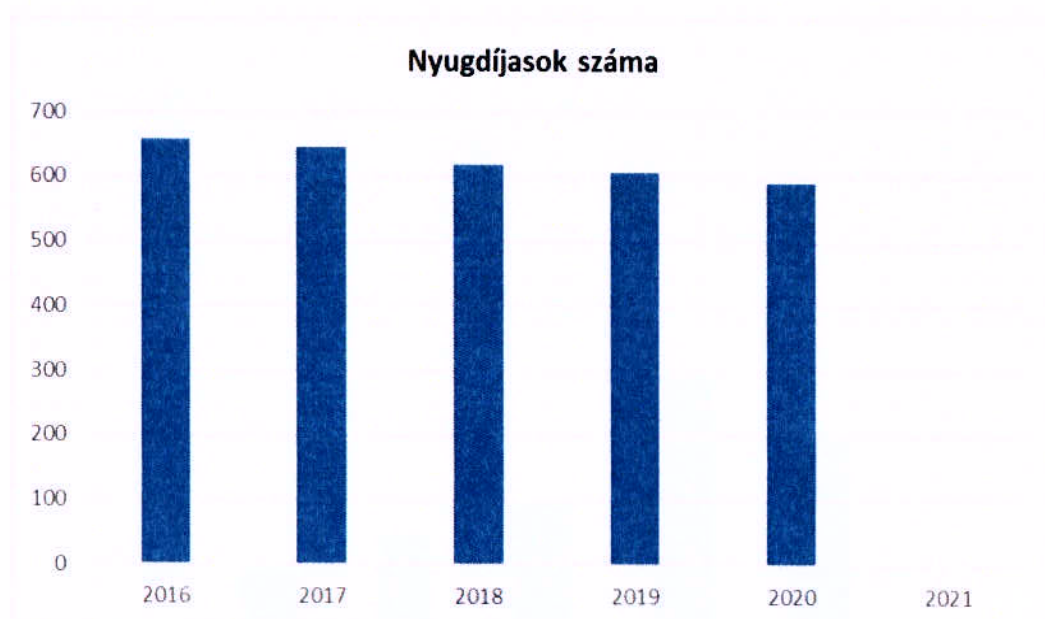
A társadalom előregedésének folyamata olyan demográfiai jelenség, amely komoly gazdasági és társadalmi kihívásokat jelez előre, amelyek megoldásához átfogó stratégiára van szükség.

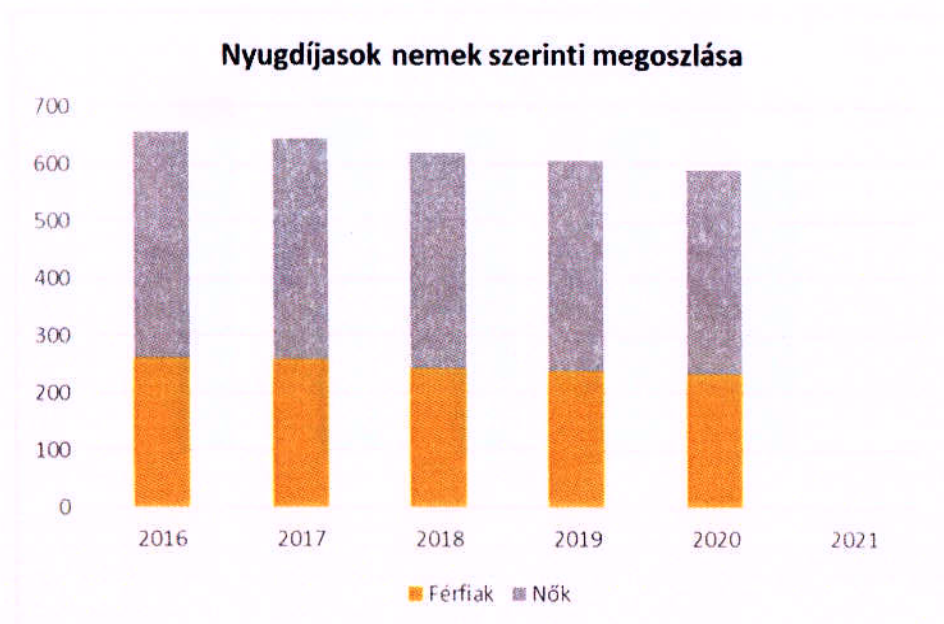

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	259	399	658
2017	258	388	646
2018	241	379	620
2019	238	369	607
2020	233	359	592
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat kimutatja, hogy a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők között a nők többen vannak, mint a férfiak. Ez lehet azért is mert a nők, ha betegek orvoshoz fordulnak míg a férfiak nem (elhanyagolják magukat) és nagyobb az elhalálozási esély.

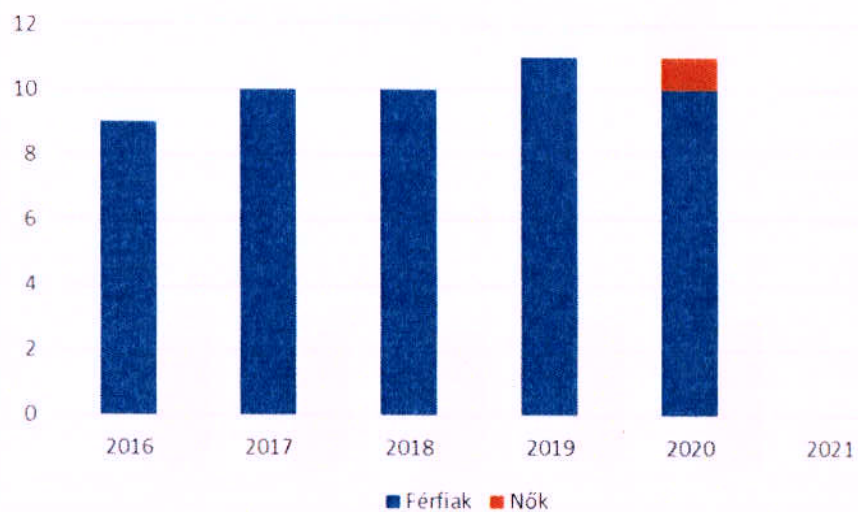

A nyugdíjas korosztály lélekszáma 2016 évtől nézve csökkenő tendenciát mutat. Nemek szerinti megoszlásukat tekintve magas a nők aránya.

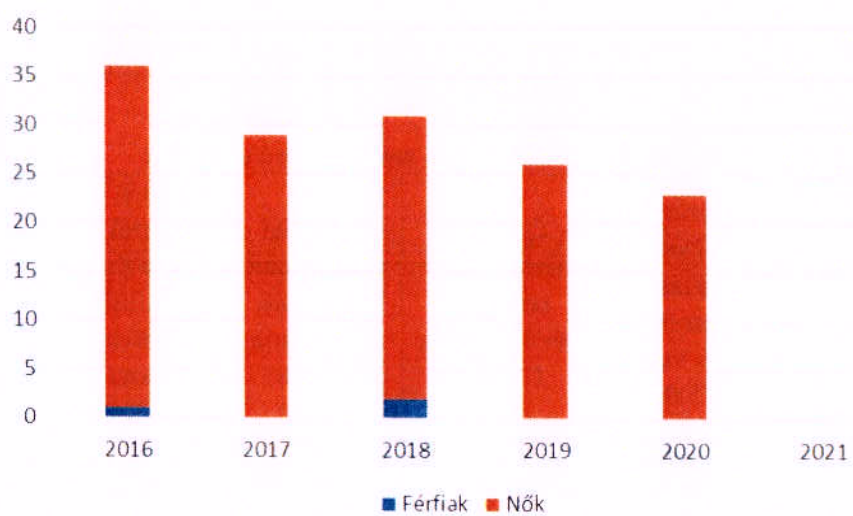
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	9	0	178	266	1	35	n.a.
2017	10	0	180	267	0	29	0
2018	10	0	172	268	2	29	0
2019	11	0	174	274	0	26	0
2020	10	1	172	272	0	23	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

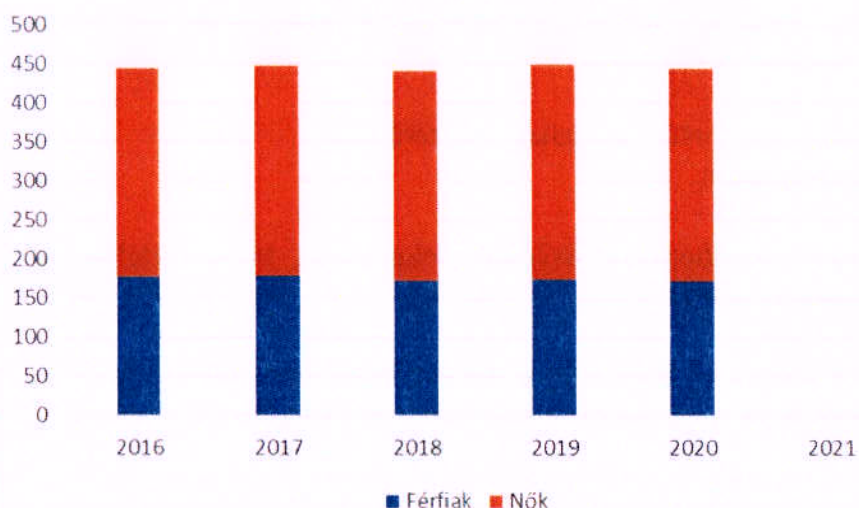
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	176	175	150	155	199	170
41-45 év (TS 042)	Fő	21	20	19	20	15	18
	%	11,93%	11,43%	12,67%	12,90%	7,54%	10,59%
46-50 év (TS 043)	Fő	23	31	22	24	32	24
	%	13,07%	17,71%	14,67%	15,48%	16,08%	14,12%
51-55 év (TS 044)	Fő	16	16	13	15	22	24
	%	9,09%	9,14%	8,67%	9,68%	11,06%	14,12%
56-60 év (TS 045)	Fő	19	17	14	10	7	6
	%	10,80%	9,71%	9,33%	6,45%	3,52%	3,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	9	14	19	21	28	23
	%	5,11%	8,00%	12,67%	13,55%	14,07%	13,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

településünkön összetartó szépkorúak csoport működik. Szeretnek kirándulni, találkozni. Heti rendszerességgel összejárnak. Kézműveskednek, sütnek, főznek, felolvasó eseteket tartanak. Ezért alakult meg az idősek klubja.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.
Nem releváns a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Sajólad település nyugdíjas korosztályának közszolgáltatásokhoz való hozzáférése: a település több pontján kihelyezésre került hirdetőtáblákról, tájékoztatókból értesülnek a településen történő fontosabb eseményekről, rendezvényekről, szolgáltatásokról. Az aktívabb idősek körében gyakori a Sajólad Községi Ház facebook oldalának látogatása, ahová szintén sok hasznos információ kerül feltöltésre.

Azon idősek számára, akik gondozásra szorulnak, a Házi segítségnyújtó szolgálat munkatársai intézik a hivatalos és egyéb ügyeiket, illetve általuk tudnak egyes közszolgáltatásokat igénybe venni.

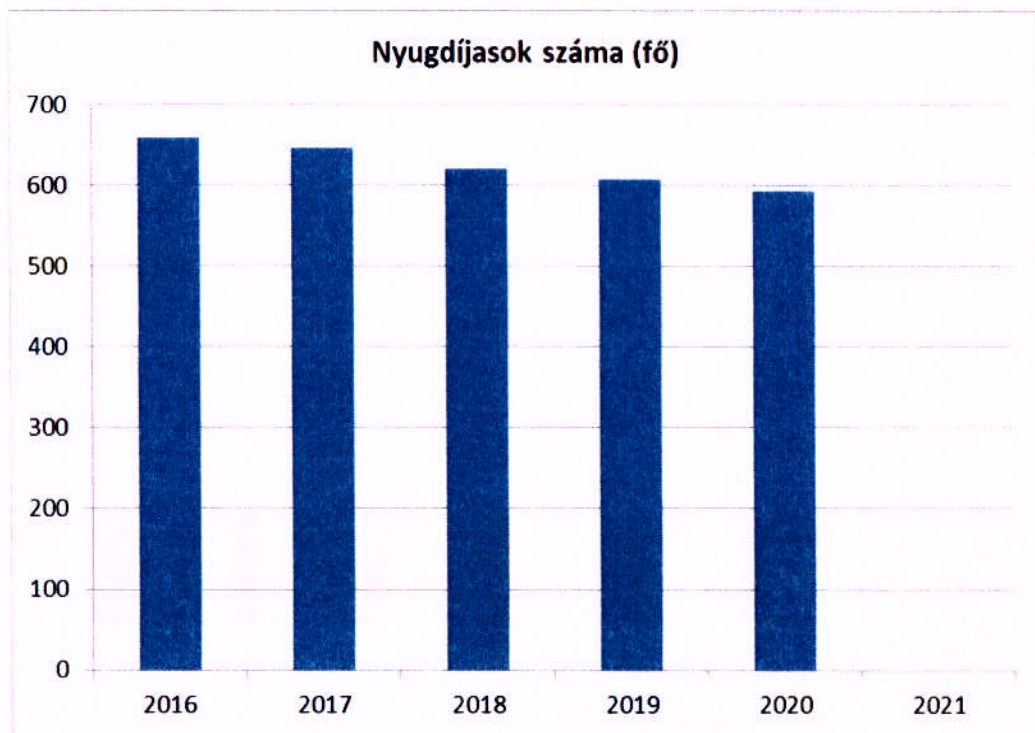
A tömegközlekedési eszközök közül kiépített buszhálózat halad át településünkön, melyen most már inkább csak az új fajta alacsonyabb buszok közlekednek, melyekre könnyebb az idős, beteg embereknek felszállni. Igény esetén Sajólad Község Önkormányzatának kisbusza is tudja biztosítani az idős emberek utaztatását.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	259	399	658
2017	258	388	646
2018	241	379	620
2019	238	369	607
2020	233	359	592
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők között a nők többen vannak, mint a férfiak. Ez lehet azért is mert a nők, ha betegek orvoshoz fordulnak míg a férfiak nem (elhanyagolják magukat) és nagyobb az elhalálozási esély.

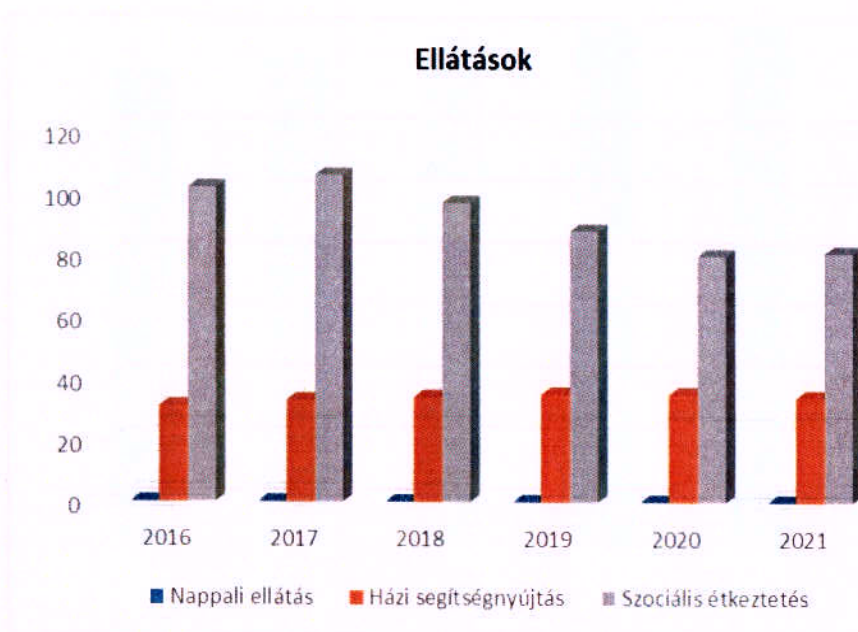
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	384	0	31	102
2017	392	0	33	106
2018	398	0	34	97
2019	401	0	35	88
2020	410	0	35	80
2021	416	0	34	81

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A várható élettartam meghosszabbodásával kitolódik az -az életkor, amikor egyedül maradnak az idősök. A nappali ellátást, valamint a szociális étkeztetést, mint szolgáltatást igénybe vevők közül magas a nők aránya, mint ahogy a 6.1.1. számú táblázat is mutatja.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Összességében elmondható, hogy az aktívabb idős korban (58 éves kortól 69 éves korig), leginkább a közösségi, szórakoztató programokra, mint a különböző egészségfejlesztő előadásokra, irodalmi délutánokra, kirándulásokra, táncos rendezvényekre, mentálhigiénés gondozásra (egyéni és csoportos beszélgetések, foglalkoztatások) van leginkább szükség és igény.

c) idősök informatikai jártassága;

Nem releváns a településen.

d) a generációk közötti programok.

Az idősebb korosztályban (70 éves kortól) csökken a fizikai, szellemi és mentális aktivitás, valamint koruknál fogva különböző krónikus betegségben szenvednek. Ennek következtében, az idősök önellátó képességeinek a csökkenéséből vagy hiányából adódóan, az alapvető szükségletek kielégítésében szorulnak segítségre. Ilyen alapvető szükségletek például: higiénés, mobilizálás, étkeztetés, kontinencia biztosítása, öltözködésben való segítségnyújtás. Természetesen a háztartási vagy háztartást pótló tevékenységek biztosítása is elengedhetetlen ebben a korosztályban. Ilyen tevékenységek a bevásárlás, gyógyszerfelíratás és kiváltás, postai, és egyéb hivatalos ügyek intézése, valamint szakorvosi ellátáshoz való segítségnyújtás.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Jelenleg még nem releváns a településen. 2022. március 26-án került átadásra a Szociális- és Községi Központ Sajólad településen, amelyben kialakításra került az idősök nappali ellátása, ami 2022. szeptember 01-én meg is nyitotta kapuit. A Kormány intézkedéseinek

következményeként (25%-os csökkentésre kötelezés a gázfelhasználás területén) jelenleg még nem látja el rendeltetésszerű feladatait az épület.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskorúak ellátása nem biztosított, napi egyszeri meleg étkezés biztosíthatósága	Idősek napközi otthona, foglalkoztatója, szervezett napközbeni ellátása biztosított legyen
Társadalmi izoláció	Hasznos időtöltés, szórakozás és új kapcsolatok biztosítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Mint általában az esélyegyenlőség területén a fogyatékossgügyében is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb feladat. Komoly kihívás hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítése, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése is megvalósuljon. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre kertült a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembe süljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	52	80	132
2017	49	73	122
2018	37	64	101
2019	35	55	90
2020	35	50	85
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Nem releváns a településen.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás:

Nem releváns a településen.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek:

A Sajóládi Községi Ház Teleház részlegén lehetőség van önéletrajzok nyomtatására, sőt sok esetben a megírásában is segítenek az ott dolgozók a Családsegítő Szolgálat bevonásával. Számtalan esetben volt már példa arra, hogy előre egyeztetett időpontban toborzásnak adott helyet a Községi Ház külön terme. A Polgármesteri Hivatal Hivatalsegéd kolléganője számos esetben segít szórólap kihordással segíteni a fogyatékkal élők munkavállalását.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

Nem releváns a településen.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok:

Nem releváns a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A településen jelenleg kialakulóban lévő idősök nappali ellátására jelentkezők között a fogyatékkal élő emberek megoszlása 22 főből 3 fő (2 fő nő és 1 fő férfi). Ők jellemzően mozgásszervi fogyatékkal élők. A következő természetbeni juttatásokban részesülnek: elektromos

moped, valamint súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezménye, gépjármű támogatás, illetve mozgáskorlátozott parkolási igazolvány.

Pénzbeli ellátások közül a településen néhány idős ember súlyos fogyatékos támogatásban részesül, valamint közgyógyellátásban. 8 fő részesül az önkormányzattól gyógyszer-támogatásban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése:

Az ellátások igénylésére legközelebb elérhető szerv a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal.

A legközelebbi szakellátás, illetve rehabilitációs gondozás- ellátás, a BAZ. Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban érhető el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

Településünkön az önkormányzat tulajdonában álló középületek: Általános Iskola, Községi Ház, Polgármesteri Hivatal, Egészség ház akadálymentesítettek, mozgássérültek számára kialakított helyiséggel (WC) ellátottak.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Általános Iskola, Községi Ház, Polgármesteri Hivatal, Egészség ház akadálymentesítettek, mozgássérültek számára kialakított helyiséggel (WC) ellátottak. A település több pontján kihelyezésre került hirdetőtáblákról, tájékoztatókból értesülnek a településen történő fontosabb eseményekről, rendezvényekről, szolgáltatásokról. Az aktívabb idősök körében gyakori a Sajóladai Községi Ház facebook oldalának látogatása, ahová szintén sok hasznos információ kerül feltöltésre.

Azon idősök számára, akik gondozásra szorulnak, a Házi segítségnyújtó szolgálat munkatársai intézik a hivatalos és egyéb ügyeiket, illetve általuk tudnak egyes közszolgáltatásokat igénybe venni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége:

A településen az Általános Iskola, Községi Ház, Polgármesteri Hivatal, Egészség ház akadálymentesítettek, mozgássérültek számára kialakított helyiséggel (WC) ellátottak.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége:

A tömegközlekedési eszközök közül kiépített buszhálózat halad át településünkön, melyen most már inkább csak az újfajta alacsonyabb buszok közlekednek.

Igény szerint Sajólad Község Önkormányzatának tulajdonában álló kisbusz is tudja biztosítani az idősök szakrendelésekhez, valamint rehabilitációs ellátásra való eljutását.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.):

Településünkön folyamatban van az idősök nappali ellátásának megszervezése, létszámuk felmérése.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A település Családsegítő Szolgálat a szerződésben áll a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, melynek következtében folyamatos az élelmiszer-csomag osztás a szociálisan rászorulóknak, illetve az idősek lakosok körében. Igyekeznek folyamatos körforgásban biztosítani azt, hogy minden rászoruló részesülhessen adományban.

7.4. Fogytékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns a településen.

7.5 A fogytékossággal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogytékossal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közlekedésbiztonság javítása, kevés a forgalomkorlátozó tábla, illetve nincs fekvőrendőrk kihelyezve	Közlekedés biztonságosabbá tétele
Folyamatos házi gyermekorvosi szolgálat hiánya	Folyamatosan jelen lévő és elérhető gyermekorvos a településen

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a munkanélküliek száma. Rossz életkörülmények, romló egészségi állapot	Közfoglalkoztatás folytatása. Egészségfejlesztő, megelőző tevékenység megfelelő színvonalon történő ellátása
Gyermekek	Magatartászavar, tudatmódosító szerek használata. Kiskorú gyermekvállalás számának növekedése.	Drogprevenációs előadások tartása. Egészségügyi felvilágosítás, előadás, fogamzásgátló eszközök osztása.
Idősek	Időskorúak ellátása nem biztosított, napi egyszeri meleg étkezés biztosíthatósága. Társadalmi izoláció	Idősek napközi otthona, foglalkoztatója, szervezett napközbeni ellátása biztosított legyen. Hasznos időtöltés, szórakozás és új kapcsolatok biztosítása.
Nők	Alacsony iskolai végzettség	Visszaintegrálás a munka világába szakképzéssel, tanfolyamokon való

		részvétel.
Fogyatékkal élők	Infokommunikációs akadálymentesítés hiánya	Infokommunikációs akadálymentesítés
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Közlekedésbiztonság javítása, kevés a forgalomkorlátozó tábla, illetve nincs fekvőrendőrk kihelyezve. Folyamatos házi gyermekorvosi szolgálat hiánya.	Közlekedés biztonságosabbá tétele. Folyamatosan jelen lévő és elérhető gyermekorvos a településen.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom teljes körű tagjai, értékteremtő munkával és tanulással hozzájárulnak a gazdaság fejlődéséhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők is hozzájussanak a különféle szolgáltatásokhoz, fontos a tájékoztatásuk a munkaerő-piac kínálta lehetőségekről.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, nevelését, a tanulás értékének a hangsúlyozását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szükségleteire, biztosítjuk számukra az alapvető szociális ellátásokat, valamint azokat igyekszünk hozzáférhetővé is tenni a számukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot a munkaerőpiacra be-illetve visszalépésük estén, valamint az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esetében a teljes körű akadálymentesítésre, amelynek segítségével ugyanolyan eséllyel fognak hozzáérni a különféle szolgáltatásokhoz, mint egészséges társaik.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A		B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányt közti együttműködés megvalósulása érdekében intézkedés esetében együttműködni bemut
0. Településszintű probléma												
1	Közlekedésbiztonság javítása	A településen kevés forgalomkorlátozó tábla, illetve nincs kihelyezve fekvőrendőrkritikus helyeken, (éles kanyarokban, gyalogosátkelő helyek előtt) hiányzik a polgárőri forgalom irányítás.	Közlekedés a biztonságosabbá tétele.	Nincs	Országos Fejlesztési Területfejlesztési Koncepció	Több forgalomkorlátozó tábla kihelyezése a településen. A forgalmasabb helyekre fekvőrendőrkihelyezése, és polgárőri forgalom irányítás igénybevétele.	Polgármester, Alpolgármester	2027. 12. 15. (szerda)	Rendőrségi beszámlók Képviselő-testületi üléseken.	Önkormányzat a költségvetése, pályázati forrás	Folyamatos polgárőri ellenőrzés, kritikus helyek figyelemmel kísérése.	Nincs
2	Folyamatos gyermekorvosi szolgálat megszervezése	Nincs a településnek teljes munkaidőben alkalmazott házi gyermekorvosa	Folyamatosan jelen lévő és elérhető gyermekorvos a településen.	Nincs	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Házi gyermekorvosi pálvázat kiírása, ösztönzés, motiváció egy teljes munkaidős álláshely betöltésére.	Polgármester	2027. 12. 15. (szerda)	Beszámoló, lakosság véleménye a gyermekek gyors egészségügyi ellátása, háziorvosi statisztikák	Önkormányzat költségvetése	Folyamatos vezetői ellenőrzés	Nincs

2	Egészségügyi felvilágosítás	Megnövekedett a kiskorú várandósságok száma településen.	Fiatalkori gyermekvállalás visszaszorítása	Nincs	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Előadás, felvilágosítás, fogamzásgátló eszközök osztása az iskolában.	Védőnői Szolgálat, Családsegítő Szolgálat vezetője	2027. 12. 15. (szerda)	Védőnői nyilvántartás, Nincs fiatalkori gyermekvállalás	Humán erőforrás, önkormányzat költségvetése	Folyamatos védőnői kontroll	Nincs
3												
...												
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Kompetencia, ismeretek bővítése	Nincs megfelelő iskolai végzettség az adott munka elvégzéséhez.	Visszaintegrálás a munka világába	Nincs	Magyar Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Szakképzésben való részvétel, tanfolyamok, kompetencia tesztek.	Polgármester	2027. 12. 15. (szerda)	Munkaügyi központ kimutatásai	Pályázati forrás, Munkaügyi központ támogatása	Folyamatos ellenőrzés, beszámolók	Nincs
2												
3												
...												
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Napközi ellátás biztosítása	Nincs megfelelő napközi ellátás az idősek fogvatékkal élők tekintetében.	Ellátás legyen. Napi egyszeri étkezés biztosítása. Színes programok, kézműveskedések biztosítása	Önkormányzat éves költségvetése, esélyegyenlőségi terv, feladatellátási terv	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Idősek napközi otthona, foglalkoztatója, szervezett napközbeni ellátása biztosított legyen	Polgármester, Idősek klubjának vezetője	2027. 12. 15. (szerda)	Felmérés, interjú, időszakos gondozottak véleménye	Pénzügyi, humán, pályázati források	Folyamatos ellenőrzés, pályázati vissza csatolások	Nincs
2												
3												

[illegible]

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

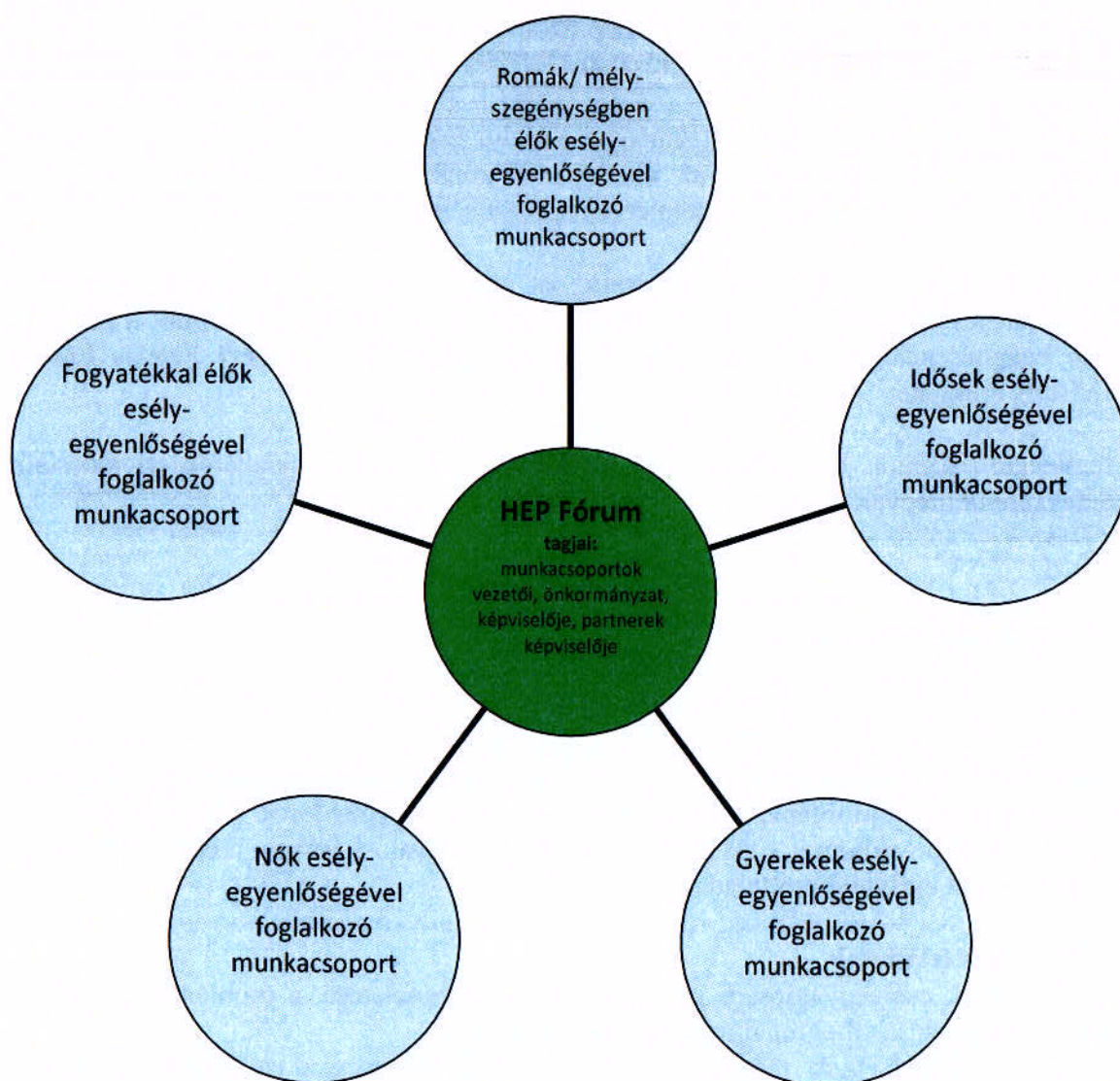
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sajólád község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sajólád Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 60/2022. (XII.20) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Sajólád, 2022. december 20.

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

